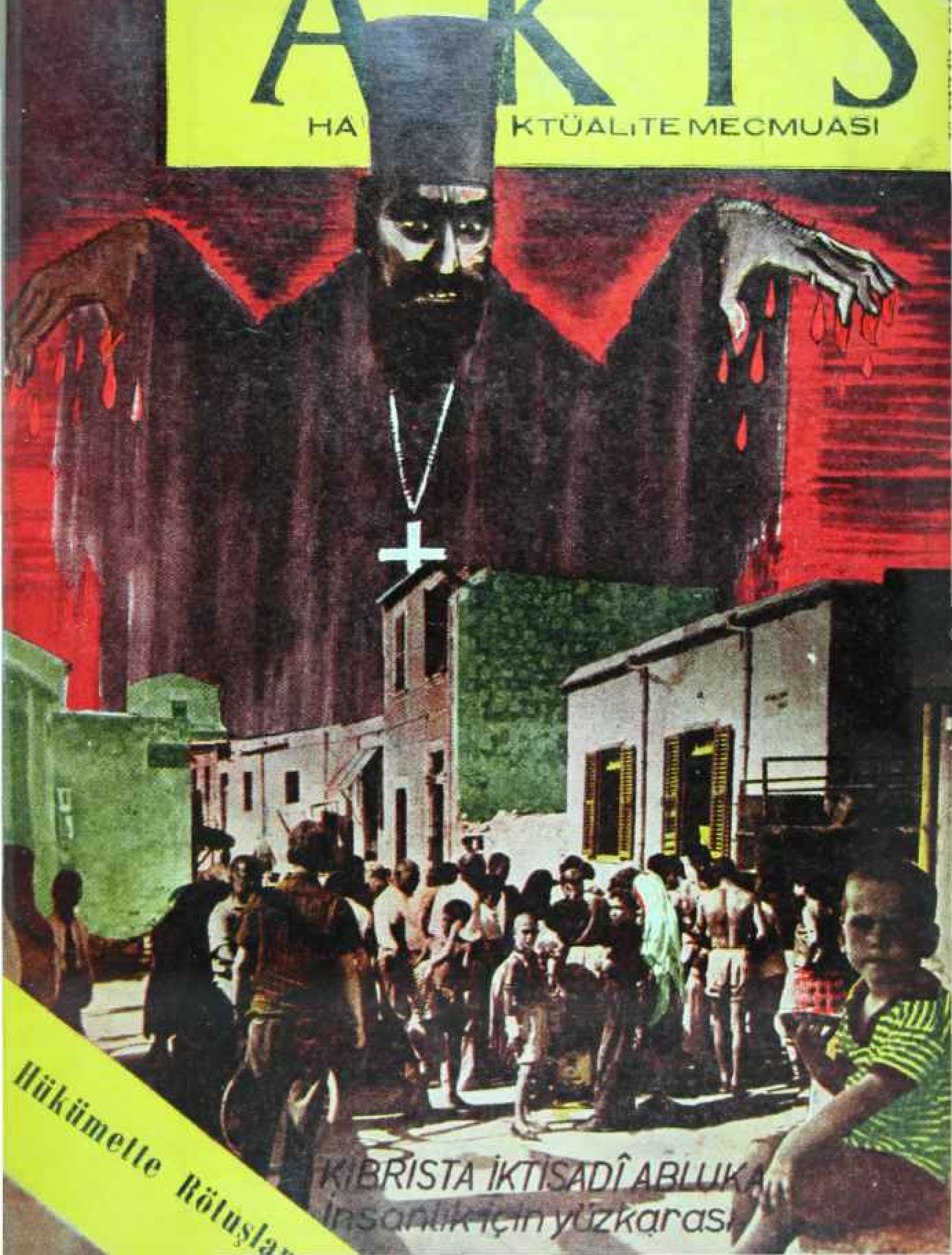
AKİS

HA... KTÜALİTE MECMUASI

KIBRISTA İKTİSADÎ ABLUKA
İnsanlık için yüzkarası

Hükümette Rötuşlar

İKRAMİYE ÇEKİLİŞLERİNDE
YÜKSEK İSABET

TÜRKİYE
VAKIFLAR BANKASI'ndadır

AKİS

Sayı: 535 Cilt: XXXI Yıl : 11 HAFTALIK AKTÜALİTE MECMUASI

Sahibi
Mübin Toker
Başyazarı
Metin Toker
Yazı işleri Müdürü
Kurtul Altuğ
Bu sayıda Yazı Kurulu
İç Haberler Kısmı: Güneri Civaoğlu Teoman Erel, Egemen bostancı (İstanbul) Seyri Özgenel (tamir) — Dış Haberler Kısmı: Halûk Olman — Magazin Kısmı t Jale Candan, Tüli Sezgin, Bihin Anter, Hüseyin Korkmazgil — Tiyatro : Lûtfi Ay Sinema : Tarık Kakınç — Radyo: Mahmut T. Öngören, Turgut Özakman — Fen: Daniyal Eriç — Yayınlar: İlhami soysal.

Resim
Ali Parmakerli
Fotoğraf
Hüseyin Eser
Erdoğan Çftler
Klişe
Doğan Klişe Öz Atölyesi
Tel : 11 79 15

Yazı işleri
Rüzgarlı Sokak No 15/3
Tel: 11 89 92
P K 532
idare
Rüzgârlı Sokak No: 15/1
Tel: 10 61 96

Abone Şartları
3 aylık (12 nüsha) 10.00 lira
6 aylık (25 nüsha) 20.00 lira
1 senelik (52 nüsha) 40.00 lira
ilân şartları
Santimi 20 lira
9 renkli arka kapak 1500 lira

AKİS Basın Ahlâk Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Dizildiği yer
Rüzgârlı Matbaası
Basıldığı yer
Hürriyet Matbaası
Ankara
Basıldığı tarih :
17.9.1964
Fiatı 1 Lira

Kendi Aramızda-

Sevgili AKİS Okuyucuları

"Bu satırları okumağa başladığınız sarada Kıbrısa gıda yardımı gönderil. meğe başlanmış olacaktır. Böylece, Makariosun tatbik ettiği insanilik, dışı iktisadi ablukasının perişan hale getirdiği kıbrıslı soydaşlarımıza yardım elimizi uzatmış oluyoruz. Bunda Türk Hükümetinin enerjik ve karartı tutumunun rolü büyüktür. Hükümetin, ban çevrelerin tenkidine uğrayan bu kararı, sadece içerde değil, dışarda da prestij sağlayıcı olmuştur., Şimdi herkes öğrenmiştir ki İnönü ve onun başında bulunduğu Hükümetin elleri armut devşirmemektedir. Kararlı tutumun, basiretli hareketin bi lânçosu, Kıbrıstaki soydaşlarımıza kan kusturan Makariosun dünya kamu oyu önündeki hezimetinden ibarettir.

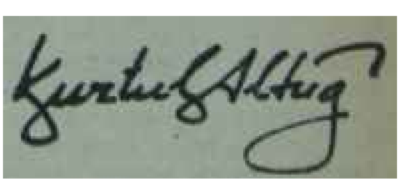
YURTTA OLUP BİTENLER kısmımızın başında yer alan "Kıbrıs" başlıklı yazıda, türklere reva görülen iktisadi ablukanın bizzat Birleşmiş Milletler Komutam tarafından ne şekilde tespit edildiğini, Türk Hükümetinin bu ablukayı kaldırma konusunda tatbik ettiği plânın esasım ve nihayet Güvenlik Konseyinde sahneye konulan melodramın hikayesini bulacaksınız. AKİS çilerin bu hafta hassasiyetle takip ettikleri Kıbrısla il. çili çalışmalar, bizim Kıbrıs konusundaki tutumumuzun açık-seçik bir bilânçosudur.

İktidar partisi CHP, Kıbrıs işini Hükümet seviyesinde sağlama alırken, bir taraftan da kendi bünyesinde bir revizyon hazırlığına başlamaktadır, Feyzioğlu ve arkadaşlarının "zayıf hükümet", "âciz hükümet", "ehliyet. siz Bakanlar" edebiyatı arkasında gizlenen asıl emelleri su yüzüne çıktıktan sonra, gerek Hükümetle Genel Merkez arasında, gerekse Hükümetle Parti Grup yöneticileri arasında sık sık temaslar yapılmıştır. Bu temaslar neticesinde Grup yöneticileri bazı Bakanlar hakkında Grupun temayülünü Başbakana nakletmişlerdir. Kurultay arefesinde CHP iktidarında bazı değişiklikler olursa hiç kimse şaşmamalıdır. Ancak bu, «'Hükümette rötuş" haberi bir yeni kulisi de körüklemiştir. Şimdi hemen pek çok milletvekili ve senatörün ağzında "Bu nasıl Bakan? Daha, dünkü çocuk,.", «Üstelik, bizler varken,." lâfları dolaşmaktadır. Henüz ortada belli bir değişiklik yoktur ama, şikâyet konusu Bakanların basılan, artık her mecliste açıktan açığa tös konusu edilmektedir.

Geçen halta sonunda, Başbakan İnönü ve Yardımcısı Satır ile CHP Grup yöneticileri arasında bir toplantı yapıldı. Toplantıda, Grupun temayülü, Hükümetin en yetkililerine nakledildi, İşte, "CHP' başlıklı yazıda, Kurultay arefesinde İktidar partisindeki hazırlıktan bahsedilmektedir. Şurası bilhassa bilinmelidir ki, eğer Hükümette bir rötuş yapılacaksa, *bul* adı "Reform Hükümeti" olan İnönü Hükümetinin, vaadettiği reformları' bir an önce yapma, hızına kavuşturulması noktasına dayanmaktadır,

AP'ye gelince, meydan nutuklarında her Allanın günü kendisini ik tidara namzet gören ana. muhalefet partisinde Genel Başkanlık savaşı kırankırana devam etmektedir. Bu arada, İsviçrede pusuda bekleyen bir Başkan adayı da sesini yükseltmiştir. Bu nevzuhur aday. Ali Fuat Başgildir. 97 Mayısın meşruiyetini inkâr ettiği İçin hakkında takibat yapılan bu' "İsviçre Gülü"nün serencamını "AF" başlıklı yazıda eğlenerek okuya-, caksınız.

Saygılarımızla

Günlerin Getirdiği

Yurttan Akisler

Ulaştırma — Ulaştırma Bakanı Ferit Alpiskender, içinde bulunduğumuz haftanın başlarında Bakanlığı ile ilgili bazı önemli açıklamalarda bulundu.

Alpiskend'srin yaptığı açıklamalara göre Hükümet, bir deniz kredisi İhdas etmek üzere gerekli hazırlıklara girişmiş bulunmaktadır. Bu kredi yüzde 5 faiz üzerinden 40 ile 80 milyon lira arasında olacak ve her türlü gemi ithalini mümkün kılabilecektir. Pek kısa bir Süre sonra gerçekleşecek olan bu krediden bütün armatörler istifade edebileceklerdir.

Alpiskender ayrıca, Fethiye, Marmaris veya Bodrum, da da biç hava alanı kurulacağını ve Ege bölgesinde tu-pisimin geliştirilmesi amacını güden bu alana inen turistlerin istedikleri yerlere helikopterlerle taşınacağını ifade ederek,

"— Çiğli hava alanından jet yolcu, uçaklarının da faydalanması İçin Hava Kuvvetleri ile anlaşmaya varılmıştır" dedi.

Ulaştırma Bakanının üzerinde önemle durduğu bir diğer husus da öteden beri sözü edilen, fakat bir türlü gerçeklenmeyen feribot meselesidir. Alpiskender İzmirde yaptığı konuşmasında, pek yakında türk deniz ticaret filosunun iki feribota kavuşacağını ve bunlardan birinin Almanya veya Hollandadan alınacağını, diğerinin ise türk tezgâhlarında İmal edileceğin! belirtti.

Tâyinler _____ Kıbrıs olayları patlak verdiğinden bu yana hızlı bir tempo içinde gece-gündüz çalışan hariciye memurları son haftalarda bir başka sebepten de hayli telâşlılar. Zira bu mevsim, Dışişlerinde tâyin mevsimidir. Merkeze agremanlar gelmekte, tâyinler yapılmakta, veda kokteylleri verilmektedir Bu tayinler arasında en ilginci, Moskova Büyük Elçiliğiyle ilgili olanıdır. Dört yıldan beri Busyada bulunan Amiral Fahri Koratürkün Madrit Büyük Elçiliğine tâyin edilmesiyle boşalan yere kimin gönderileceğine dair ortaya türlü söylentiler ya. yıldıktan sonra, nihayet Brüksel Büyük Elçisi Hasan Işıkın tayini için agreman gelmiş olduğu ilgililerce açıklandı. Şimdi bir diğer fısıltı, halen boş olan Brüksel Büyük Elçiliğiyle ilgilidir. Buraya Genel Sekreter Fuat Bayramoğlunun gönderileceği söylenmekte, ancak henüz agreman gelmemiş olduğu için bir açıklama yapılmak istenmemektedir. Bayramoğlunun yerine ise, gerçekten başarılı bir diplomat olan Genel Sekreter, Siyasi İşler Yardımcısı Halûk Bayülkenin getirilmesi kuvvetle muhtemeldir. Dışişleri Bakanlığındaki diğer tayinler ise şöyledir: 2. Daire Genel Müdürü -İsmail Erez, Prag Büyük Elçiliğine; I. Daire Genel Müdürü Turhan Tuluy, Ko_penhag Büyük Elçiliğine; Genel Sekreter, İdari İşler Yardımcısı Necdet Kent, Tahran Büyük Elçiliğine; Genel Sekreter, NATO Dairesi Yardımcısı Osman Olcay, Helsinkiye; Helsinki Büyük Elçisi Ziya Tepedelen, Adis Ababaya; Tahran Büyük Elçisi Reşat Erhan, Lâheye; Lâhey Büyük Elçisi Fuat Kepenek, Buenos Airese; Oslo'da bulunan Beşir Balcıoğlu, Karakasa; Karakasta bulunan Osman Derinsu, Oslo'ya; Bağdat Büyük Elçisi Seyfi Tu~ragay, Viyana Büyük Elçiliğine; Viyana Büyük Elçisi Vefa Karatay, Bağdat Büyük Elçiliğine; Prag Büyük El.'çisi Cemil Vafi, Kabile; Kabilde bulunan Talât Benler, Stockholm Büyük Elçiliğine; Kopenhag Büyük Elçisi Üverya Mayatepek, Aramana; Ammanda bulunan Dâniş Tunalıgül ise Belgrat Büyük Elçiliğine tâyin edilmişlerdir.

Maliye — Milletlerarası imar ve Kalkınma Bankası, Milletlerarası Finansman Kurumu ve Milletlerarası Kalkınma Birliğinin 7-11 Eylül traihleri arasında Tokyoda. yapılan toplantılarına katılan türk heyeti, haftanın sonlarında Cuma akşamı Türkiyeye dönecektir

Toplantıda kısa bir konuşma yapan türk delegasyonu Başkanı Maliye Bakanı Ferit Melen, bu, yıllık Gu.

vernörler Meclisinin verimli çalışmalarına değinerek özetle şöyle dedi:

"— Gelişme halindeki memleketlerin karşıkarşıya bulunduğu, sayısı gittikçe artmakta olan problemlerin halli için yapılan çabalar büyük takdire layıktır.

Bu toplantılar sırasında sık sık işitilen müşahedeler bizi, gelişmekte olan memleketlere tahsis edilecek mali kaynakların artırılması ve bu kaynakların verilme kayıt ve şartlarının gözden geçirilmesi zaruretini tekrar belirtmeğe sevketmektedir.

Milletlerarası müesseselerin faaliyetlerine rağmen, gelişmekte olan memleketlere sunulan kaynaklar, dış ticaret açıklarını azaltacak ve tesirli bir kalkınmayı sağlayacak bir seviyeye ulaşmaktan halen çok uzaktırlar. Bu itibarla, sanayileşmiş memleketlerdeki tasarrufların gelişmekte olan memleketlere aktarılması keyfiyetinin en önemli ihtiyaçlardan biri olduğuna inanmaktayız."

Dünyadan Akisler

Yunanistan — Atmadan gelen haberlere bakılırsa, bu hafta bütün Yunanistan Kıbrıs meselesini İkinci plâna itmiş, Kral Konatantinin düğünüyle ilgilenmektedir. Bu satırların okunduğu sırada, Yunanistanın genç Kralı, Danimarka Prensesi Anne-Marie ile evlenmiş olacaktır. İki metreyi aşkın boyu ve doksan kiloyu aşkın ağırlığı olan bir düğün pastasını kesmek için merdivene çıkmak zorunda kalan Anne-Marie, artık danimarkalıların değil, yunanlılarındır.

Fakat Kopenhag'dan gelen haberlere de bakılırsa, genellikle duygularını çok İyi gizleyen danimarkalılar, bu alışverişten pek memnun görünmemektedirler, Üzüntüterinin birinci sebebi, ortalıkta dolaşan bazı söylentiler, dir. Bu söylentilere göre, Kral Konatantinin annesi Frederlıka, Anne-Marle'nin ailesinden üç milyon dolarak bir drahoma istemiştir, İkincisi, danimarkalılar, Frederikanın Anne-Marie üzerinde hakimiyet kurmak istemesinden korkmaktadırlar. Bilindiği gibi, Kraliçe Frederika alman aslından gelmektedir ve danimarkalılar da alınanlardan hiç hoşlanmamaktadırlar. Alman kadınlarının ne yaman birer kaynana olduklarını bilen danlmarkalılar, bir Kraliçe de olsa, kaynananın her zaman ve her yerde kaynana olduğunu düşünerek küçük Prenses. leri için endişe duymaktadırlar!

AKİS

HAFTALIK AKTÜALİTE MECMUASI

Yıl : 1118 Eylül 1964, Sayı 535 Cilt: XXXI

YURTTA OLUP BİTENLER

Millet

Gündelik hayat ve Kıbrıs

Türkiyeye pek az şey, dokuz aydan beri Kıbrısın, yerdiği zararı vermiştir. Bununla söylenmek istenilen Kıtasın bırakılması değildir. Türk milletinin buna asla razı olmayacağı, buna cesaret edenleri hiç bir zaman affetmeyeceği şüphesizdir. XX- Asrın İkinci yarısında bile türk milleti gibi milletler için manevî değerler maddî değerlerin üstünde kıymet taşıtmaktadır. O, bir başka iştir. Fakat Kibrisin gündelik hayatin dışına çıkarılmasının ve bunun bir hükümet İşi yapılmasının ihtiyacı kendini his. «ettirmektedir. Hatta hükümet işi bile değil... Başbakan bunun üzerine eğilmiştir. Eğer Kabinenin, bu işte ona doğrudan doğruya yardımcı olan Üyeleri dışındaki Bakanları, başlarında Kemal Satır,, memleketin diğer meselelerini "sanki Kıbrıs hiç yokmuşçasına" ele alırlarsa hem millete, ham de Başbakana en büyük yardımı yapmış olurlar.

» Tabii, "sanki Kıbrıs hiç yokmuşçasına" demek laf gelişidir. Zira is. tense de, istenmese de Kıbrıs kendi ağırlığını malî sahada da, ekonomik sahada da hissettirmektedir ve cemiyet hayatına bu yüzden çıkabilecek bir harp endişesi daima hakim olmaktadır. Ama, eğer Hükümet başarılı bir tarzda dikkatleri Kıbrıstan alır da kalkınma halinde olan ve reformları bekleyen memlekete başka bir hava verebilirce Kıbrıs yükü ha. fifler.

Dikkat etmek lâzımdır ki bu. memleket dokuz aydır Kıbrısı konuşmaktadır. Dokuz ay belki milletlerin hayatında pek çok değildir, ama Türkiye gibi bir memleket için, çalışma bakımından dokuz günün kaybı bite büyüktür. Elbette ki bu süre içinde her şey durmuş sayılamaz. Hatta suyun altından alınmış mesafe de vardır. Ancak, gerekli silkinişle Hükümet memleketin üzerine yığılmış ağırlığı kaldırmalıdır. Topluluklar bu kadar süre ağırlık altında yaşayamazlar.

İşin zor tarafı bunun bir "umumi efkarla münasebet" meselesi ol. ması ve o konuda Hükümetin beceriksizliğinin tam bulunmasıdır. En koyu diktatoryasından en liberal demokrasisine, bütün rejimler bugün belki her şeyden fazla bu münasebete önem verirlerken inönü Hükümetleri pasifliğin şaheser örneklerini vermişlerdir.

Gerçi önümüzdeki günlerde dik. katiler başka bir sahaya çekilecektir.. Ama bunun da sebebi tam alaturka bir sebep olacaktır. Batılı meselelerle uğraşır, biz şahıslarla uğraşırız ya.. Şahıslarla uğraşmak merakımız bir kaç haftaya kadar şahikasına çıkacaktır. A.P. kendi Genel Başkanını seçecektir ve bir şahsî çekişme bütün gücüyle etrafı toza boğacaktır. C.H.P, de ise Kurultay vardır. Gerçi bu Kurultayın fazla hırslı geçmeyeceği tahmin edilebilir. Ama "Hükümette Re.

Kıbrısta abluka altında kadınlar çalışıyor

.Taştan çıkarılan ekmek

Hariciye iş başına!

Metin TOKER

Güvenlik Konseyindeki görüşmelerde bazı delegelerin İstanbuldan çıkarılan yunan uyruklu kimseler hakkındaki sözlerini derin bir hayretle okumamak mümkün değildir. Bunların çoğu İstanbulun türk uyruklu ramları ile bu yunan uyruklu kimseleri birbirine karıştırmışlar, sanki birine yapılan muamele ötekine yapılıyormuş gibi tenkit, temenni, tavsiye ileri sürmüşlerdir. Bunların arasında şahsen bize çok dost temsilcilerin de bulunması konu üzerinde durulmasını gerektirmektedir, Yunanistanın ve Kıbrısın temsilcileri böyle bir hava yaratmak isterler, tabiidir. Karşımızda bulunan peşin hükümlü grupun delegeleri bunu böyle anlamış görünürler, bu da tabiidir. Hatta Kıbrıs işinde Yunanistana açıktan angaje olmuş bir takım yabancı yayın organlarının bile gerçeği bu şekilde tahrif edip ona göre fikirler ileri sürmesini anlamak kabildir.

Ama Güvenlik Konseyinde bize daima yakınlık göstermiş, U'Thant'tan bizim lehimizdeki raporların aslını İstemiş ve Genel Sekreteri bir nevi '•bütün gerçekleri söylememek"' le suçlamış temsilciler bu konuda şüphelere, sahipseler bunda bizim kendi kabahatimizi aramamız lâzımdır,

İstanbuldan bir kısmı çıkarılan ve tamamı çıkarılacak olan yunan uyruklular meselesi hiç karışık bir mesele değildir. Bunu aklı başında her hangi bir kimseye anlatmanın da zorluğu yoktur. Yunan uyruklulara yapılan muamele bir "disenimination=fark gözetme" olmaktan çok uzaktır. Tam aksine, bir "fark gözetme" ye son verilmesidir. Bundan böyle Türkiyede fransız uyruklular, italyan uyruklular, ingiliz uyruklular hangi muameleyi görüyorlarsa, hangi şartlara tâbiyseler yunan uyrukluların statüsü de aynı olacaktır. İkamet tezkereleri o esaslara göre tanzim edilecek, hakları o haklardan ibaret bulunacaktır. Kütle halinde bir "hudut dışı edilme" bahis konusu değildir. İkamet tezkeresinin müddeti sona eren yabancı Fransada kalabilir mi? İtalyada kalabilir mi? Amerikada kalbilir mi? Polis bu çeşit kimseleri kolundan tuttuğu gibi kapı dışarı ediverir. Türkiyede yapılan da budur.

Türkiye, aramızda geçen savaşlardan sonra yunanlılarla dostluk kurduğumuzda, bir cemile olarak yunan uyruklulara bir takım haklar tanınmıştır Her halde hiç kimse Papandreunun Yunanistanına Türkiyenin hâla cemilelerde bulunmasını isteyecek kadar insafsız olamaz. Türkiye bir misilleme yapmamaktadır. Bir andlaşmayı, andlaşmadaki esaslara uyarak, zamanında fesih ihbarını yaparak feshetmektedir. Bunun tabii bir bak, hukuki bir tasarruf, normal bir davranış olduğu açıktır. Buna itirazın bir andlaşmayı, andlaşmadaki esasları red dederek, tek taraflı feshe kalkışanlardan gelmesi hâdisenin gülüne yanını teşkil etmektedir.

Ama, bu kadar basit bir durum niçin Güvenlik Konseyinde bir takım delegelerin "Canım, Türkiye de böyle yapmasaydı daha iyi olurdu", "Temenni ederiz ki Türkiye bu fark gözetmeden vaz geçer", "Tabii, yunanlılar kaşındılar ama, Türkiye de binlerce kişiyi yersiz, yurt»uz bırakmamalıydı" tarzındaki itirazlarına yol açmaktadır? Bunun sebebi İstanbuldaki yunan uyruklu kimselerle türk uyruklu ramları aynı göstermek yolundaki yunan gayretlerinin zihinleri bulandırmış olması, buna mukabil Birleşmiş Milletlerdeki delegasyonumuzun gerekli temasları kurarak delegelerin kafasına bir berraklık getirmemesidir. Bunda bizim bütün hariciyemizin başlıca kabahatini, adam tanımamak, ahbaplık yapmamak, muhiti olmamak, kabuk içinde yaşamak, çıkmamak, görüşmemek kusurunu bulmamak imkânsızdır. Hariciyecilere verilen temsil parasının Türkiyeye dönüşte satılacak buz dolabı, yemek takımı veya otomobile değil de asıl yerine gitmesinin yolunu bulmadan bu büyük handikaptan kurtulmamız mümkün olmayacaktır. İçinde yaşadığımız dünyâda fikirler, delegelerden yarısının uyuduğu, öteki yarısının başka şey düşündüğü toplantılarda söylenen nutuklarla değil, kurulan şahsi dostlıklarla, temaslarla yayılmaktadır. Dışişleri teşkilâtının XX. Asrın ikinci yarısındaki başlıca görevi budur. Bunu yapmayan bir dışişleri- teşkilâtı hiç bir şey yapmıyor demektir.

Şimdi, Birleşmiş Milletlerin Genel Kuruluna doğru gidiyoruz. Yunanistan, kendi tezine bir "üçte iki çoğunluk" bulmak için seferber olmuştur. Atinada bu. günlerde yapılacak kral düğünü yunanlılara mükemmel fırsat vermiştir. Her memleketten gelecek heyet üzerinde inceden inceye çalışacaklarından kimse şüphe etmemelidir. Dünyanın dört bir tarafındaki yunan ve kıbrıslı rum temsilcilikleri mensuplarının da son derece faal halde bulundukları bilinmektedir. Gerçi Genel Kurulun kararı, hiç bir bağlayıcı tarafı bulunmayan bir tavsiyeden ibarettir. Ama yunanlıların sağlayacakları üçte İki çoğunluk kendileri için büyük mânevi değer taşıyacak, Türkiyenin işini o nisbette güçleştirecektir.

Dışişlerimiz bunu ve aksi bir kararın kendisine getireceği sorumluluğu bilerek çalışmalıdır. Temsilcilerimiz Güvenlik Konseyindeki iyi niyetli delegelere İstanbuldaki yunan uyruklularla İstanbulun türk uyruklu ramları arasındaki farkı anlatamazlarsa yüzden fazla devlete Kıbrıs konusundaki resmî görüşümüzü nasıl izah edeceklerdir? BU, düşünülecek bir husustur. Halbuki hem bizim "her cemaate kendi kaderini tayin hakkı" tezimiz kuvvetlidir, hem bazı dostluklarımız vardır, hem de bütün bloklar tarafından desteklenmeyen karar suretlerinin üçte. iki çoğunluk bulması zordur. Bunlar bizim a» vantajlarımızdır. Dinamik bir hariciye bu avantajlarla, kötü netice almaz. Mesele avantajları gereği gibi değerlendirmektir.

Bazı bölgelere iyi niyet heyetlerinin gönderilmesine hazırlanılmaktadır. Bunları teşkil edecek kimseler çok İtinalı seçilmeli, dostluklar ve hususi ahbaplıklar değil, kabiliyet ve vasıflar ön plânda tutulmalıdır. Bunun yanında bizim bütün dış teşkilâtımızın derhal seferber hale geçirilmesine ve bulundukları yerlerde çalışmaya başlatılmasına şiddetle lüzum vardır.

Dişileri bir büyük imtihanın arefesindedir. Bu imtihandan başarıyla çıkmak için çırpınışlar bulunduğunu söylememek haksızlık olur Bunların kâfi olup olmadığını netice tayin edecektir. Her halde millet nazarında Dışişlerinin kaderi de, İtibarı da bu neticeyle sıkı sıkıya ilgilidir

vizyon" lafı bile şimdi C.H.P. içinde çeşitli kampanyaların açılmasına vesile vermiştir.

Halbuki milletin beklediği değişik hava, bu havadan çok başka bir havadır.

Kıbrıs

Ölümlerin en korkuncu Açlık..

(Kapaktaki abluka)

"Sabah saat 6 da bir İngiliz gördük Hortumla bahçesini suluyordu, Poulou tüfeğini doğrulttu, nişan aldi, ateş etti. Adam yere kapaklanmıştı. Poulou üç el daha ateş etti, İngiliz katıldı kaldı. Ben, bu hareketinden ve başarısından dolayı Poulou'yu tebrik ettim!"

Bu kan ve dehşet dolu satırlar. Kibrisin bir numaralı çete reisi, Ma--riosun sağ kolu emekli general Gri vasin, İngilterenin ünlü Observer gazetesinde yayınla. nan hatıralarından alınmıştır. Hatıratın bir başka pasajında ise ingilize sıkılan kurşunların amacı şöyle izah edilmektedir: "1955 de İngiliz Garnizonunda sadece 4 bin asker vardı ve bunları denize dökmek işten bile de. ğildi. O zaman Yunan hükümeti beni destekleseydi, Kıbrısta türkler diye bir problem olmıyaraktı,*»

Her iki pasaj da bugün Kıbrısta verilmekte olan çetin mücadelenin niteliğini .göstermek bakımından son derece ilgi çekicidir. Gerçi hatırat 1955 de kaleme alınmıştır ama, Enosise varma yolunda başvurulan metod- bakı--ından dünle bugün arasında bir fark yoktur, Lefkoşede bundan dört gün önce gene bir Poulou tüfeğini doğrultmuş, nişan almış ve bahçesini sulamakta olan 60 yaşlarındaki bir türk köylüsünü cansız yere sermiştir

Bu, hemen her gün rastlanan olaylardan sadece bir tanesidir. Kıbrıslı türkler Adanın kan ve barut kokulu atmosferine artık alışmışlar ve silâh. larına sarılmışlardır. Güçleri, imkanları nisbetinde kendilerini müdafaa etmektedirler. Ama, saldırılar sadece kurşunla olmamaktadır, Makarios ve çetecileri, özellikle son türk bombardımanından sonra, işi silâh zoruyla yürütemiyeceklerini anlayınca daha sessiz, fakat çok daha vahşi bir ölüm metodu bulmuşlardır: İktisadi abluka.

Bu metod mağaralarda, çadırlarda, ağaç kovuklarında göçebe hayatı yaşıyan 100 bin türkün, erzak yollarını keserek onlarıç, susuz, ilâçsız bırakmak, tedricen, kıvrandıra kıvrandıra öldürmektir ki, bir eşi daha ancak bundan asırlarca önceki Engizisyon devrinde görülmüştür.

Bugün, binlerce türk, bütün bir günü haşlanmış iki patates, ya da bir avuç bulgurla geçirmektedir,

Rum tehdidi altındaki türk köy. terinde aç. cılız, kalınları şiş çocuklar titreşmekte, ilâç yokluğundan hastalar, yaralılar çaresiz, Ölüme terkedilmektedir..

Bükülemiyen bilek

İşte Başbakan İsmet İnönü, Türkiyenin Kıbrıslı türklere yardım gönderme kararını böyle bir ortam, için. de açıkladı. Geçen haftanın ortalarında Perşembe gecesi Senatoda bir konuşma yapan inönü, salonda bulunanların hayret dolu bakışları arasında tarih! açıklamayı yaptı :

"— Abluka altındaki bögelerdeki Kıbrıs türk ce. maatie haber verek, ihtiyaçları nisbetinde yakında tevziat yapacağımızı bildirdik. Bunu ayni zamanda Birleşmiş Milletlere ve Yunanistana da haber verdik.

İhtiyaçların Adaya çıkışı srasında bir müsadere görürsek, bu saldırı' kabul edilecek ve .bun aynen mukabe. le edilecektir.."

Salonda önce deri bir sessizlik oldu. Hiç kimse böyle kesin bir çıkış beklemiyordu. Sonra bir anda alkış sesleri bomba gibi patladı.

Aslında ani verilmiş 'bir karar gibi görünen bu açıklamanın hazırlıkları daha önceden tamamlanmıştır.

Karar saat 13,30 da Türkiyenin Ati. na Büyük Elçisi Nedim Veysel İlkin tarafından yunan hariciyesine bildirilmiş, NATO Daii Delegemiz Muharrem Nuri Birgi ve Birleşmiş Milletler Delegemiz Orhan Eralp durumu mensubu bulundukları teşkilâtların Genel Sekreterlerine duyurmuş. lardır. İnönü İse açıklamada bulunmadan önce diplomatik bir teamüle uyarak bu formalitelerin tamamlanmasını beklemiştir.

Atinanın türk mesajına cevabı İnönünün Senatoda konuştuğu saatlerde geldi, İlkinin kararı bildirmesile telâşlanan yunan hariciyesi alelacele bir toplantı düzenlemişti. Toplantıdan sonra Yunan Dışişleri Bakanı

Hayallere Paydos

Öyle anlaşılıyor ki amerikalılar "Amasyanın bardağı, bir olmazsa bir daha'» tertibi Kıbrısla ilgili plânlar yapmaktadırlar. Sonra bunları, kabul edilmek üzere taraflara sunmaktadırlar ve şimdiye kadar, daha. doğrusu sondan bir evvele kadar en yumuşak başlı olarak bizi bulmuş -lardır.

Bugünlerde Washington'da, Amerikanın Ankara, Atina ve Kıbrıs elçilerinin katıldıkları toplantıda bir yeni plânın hazırlandığından bahsedilmektedir. Bana ait bir takım açıklamalar da yapılmıştır. Zaten yu. inanlılar bu çeşit hazırlıkları süratle aleniyete vurmaktadırlar ve bunun üzerinde hemen umumî efkârca tefsirler yapılmasını mümkün kılmak -itadırlar,

Kıbrısla ilgili olarak kim plân hazırlayacaksa onun bir takım hususlan iyi bilmesi lâzımdır, Türkiye Kıbrısta üs peşinde değildir. Bugünkü günün en antipatik terimi üstür ve dünyada milletler bunların tasfiyesiyle meşguldür. Durum bu iken bize Adada bir veya iki üs veril, mesi, İngiliz üssünün de bizim sırtımıza yüklenmesi türkleri budala yenine koymaktan farksızdır, Türkiyenin, eğer Londra ve Zürih andlaşmalan tâdil edilecekse ilk Acheson plânından bir santim geriye gitmesi beklenmemelidir, Türkiye Acheson plânını da bir "görüşme temeli' olarak kabul etmiştir ve onun üzerinde de söyleyecek sözü vardır,

Kıbrıs adasının mâna ifade eden bir kısmı Türkiyenin tapulu malı olacaktır. Bundan Türkiyeyi biç kimse vaz geçiremez ve hiç bir türk hükümeti bunun azını kabul edemez. Yunanistan Adanın geri kalan kıs. mını alırken meselâ Meis gibi kıyılanınıza fazla yakın bir adayı bize verecektir. Kıbrısın Yunanistan olacak parçasında kalacak türkler içinse özel bir statü kabul edilecektir. Bu statü bir azınlık değil, bir ayrı cemaat statüsü olacaktır.

Ne amerikanlar, ne başkaları esası bu olmayan bir tezi bize boşuna getirmemelidirler. İngiliz üssü bizi hiç İlgilendirmez, Adada ingilizlerin yerini almaya kalkacak kadar ahmak olmadığımız bilinmelidir, Amerika isa, NATO'nun kestanelerini ateşten çekmek için artık başka maymun aramalıdır. Hâlâ dolambaçlı yollarda oynamaya kalkmak ve kaşla göz arasında bize bir şeyler yutturmaya kalkışmak ne dostluktur, ne akıllılıktır.

Her halde Türkiye böyle bir yutturmacaya gelmeyecektir.

Kostapulcs, Türk Büyükelçisini çağırarak, Yunan Hükümetinin cevabı mesajını elindeki bir metinden okudu.

Bu cevabî mesaja göre Türkiyenin böyle- bir karar vermesi yersizdir. Zira Adada trk cemaati, Türkiyenin zannettiği derecede bir çlık tehlikesi ile karşı karsıya değildir. Yunan Hükümeti Türkiyenin mesajını alır almaz Makariosla temas kurmuş ve türk lerin bulunduğu bölgelere yeter derecede yardım gittiğini öğrenmiştir; Kes topulos, İlkine, türklerin bazı yerlerde gıda sıkıntısı çektiklerini kabü ettiğini, fakat bunun iktisadi ablukadan değil, organizasyon bozukluğundan ile ri geldiğini söyliyerek, Türkiyenin Kıbrıs Maslahatgüzarının bu konuda Birleşmiş Milletler Kumandanlığı ile temasa geçmesini tavsiye etti,

"— Ayrıca Yunan Hükümeti de yardımcı olmak üzere, Kıbrıs Hükme ti nezdinde müdahalede bulunulacaktır" dedi.

Kostopulos, meseleyi türlü uçlarından ele almış, fakat Türkiyenin yardım göndermesi konusunda kesin bir cevaptan kaçınmıştı. Böylece gerektiği takdirde' konuyu istismar ede bilmek, içinaçık kapı bırakılıyordu.

Ancak Ankarada ertesi.günü açık lanan bir başka karar Kostopulosun taktiğini kelimenin tam anlamıyla iflâs ettirdi. Bu yeni karara göre Türkiye, Adada garantör devletlerle birlikte Birleşmiş Milletler Komutanının da katılacağı bir inceleme kurulunun,. Erenköye giderek durumu yerinde .tesbitini .istiyordu. Yardım ancak bu kurulun vereceği rapordan sonra yapılacaktı. Türk Hükümeti bu hususta bir hudut da koymuş ve raporun en geç Pazartesiye kadar hazır lanmasını şart koşmuştu..

Rum polisi bir kamyonu ve şoförünü arıyor

Rum polisi faaliyette

Panik .

Gerek Makarios ve gerek Papendreu için özellikle bu ikinci karar kelimenin tam anlamıyla bir sürpriz teş. kil etti. İki kafadar İnönünün ilk açıklamasından sonra bunu bir dış müdahale olarak göstereceklerini um muşlar ve böylece dünya kamu oyunda sempati kazanacaklarını hesapla mışlardı. Oysa bu inceleme kurulu, bütün hesaplarını bozuyordu. İçlerinde kendi temsilcilerinin de bulunduğu bir heyet Erenköye gider de orada açlık ve hastalıktan insanların öldü. güne dair bir rapora imzalarını koyar larsa bu, tam bir fiyasko olurdu. Ancak bütün "açlık yok" iddialarından sonra, inceleme kuruluna itiraz etmek te imkansızdı. Bu sebeple Yunanistan, meselesi. Güvenlik kurulunda ele alınmış olduğu gerekçesiyle delege gön derilmeyeceğini açıkladı. Bu arada dikkati çeken bir husus İngilterenin ramlarla aynı paralelde hareket etme si ve tam üç defa karar değiştiren Adadaki İngiliz Yüksek Komiser Vekilinin nihayet Cumartesi sabahı heyete katılmıyacağını söylemesidir'.

İnceleme Kurulunu Erenköye götürecek olan helikopter, Lefkoseden sa bah saat 9 da kalkacaktı. Ancak ingiliz ve yunan delegelerinin heyete katılmayacaklarından son dakikada haberdar olan Kıbrıs Maslahatgüzarımız Faruk Şahinbaş Ankaradan talimat beklediği için, başka bir helikopterle ve B.M, Barış Gücü Komutanı General Thimayya'dan ancak yarım saat sonra Erenköye inebildi.

1400 türkün yaşadığı' köyde durum gerçekten feciydi. Halkın bir kısmı mağaralarda yatıp kalkıyordu. İlâç, yiyecek kalmamıştı. Derisi kemiklerine yapışmış insanlar gölge gibi dolaşıyor, bir günlük yiyecekleri olan iki adet haşlanmış patatesi kemiriyorlar.-dı.

Selefi General Gyani'den çok fark lı olan hintli general bu hazin tabloyu gördükten sonra hislerini sadece tek bir kelime ile ifade etti

"— Skandal . . "

Tornistan . ,

Bu tek kelime romların bir buçuk ay dan beri uygulamakta oldukları iktisadî abluka taktiğinin iflâsını teş kil etti, Thimayya, Lefkoşeye dönerken Kızılhaç temsilcisine:

"— Bu insanları derhal yiyeceğe kavuşturmalıyız. Yıldırım programı uygulanması lâzım" dedi.

Gerçekten gerek Kızılhaç temsilcisinin ve gerek Thimayya'nın Makariosla yaptıkları temaslar sonucunda ertesi gün Erenköye 2 ton yardım yapıldı. Ancak sadece bir günlük ihtiyaçları 3 ton yiyecek olan Erenköydeki 1400 trake yapılan bu yardım ta-

mamen sembolik mahiyettedir ve asıl önemli yönünü miktarından çok, Türkiyenin yapacağı sevkiyat için aralanmuş bir kapı olması teşkil etmektedir.

Pazar ve Pazartesi günleri gerek Ankara ve gerek Lefkoşe son derece hararetli diplomatik temaslara sahne oldu, Pazar günü Ankarada Güvenlik Konseyi üyesi devletlerin büyükelçileri tek.tek Dışişleri Bakanlığına davet edilerek son durum hakkında kendilerine izahat verilirken, Lefkoşede de Şahinbaş, Birleşmiş Milletler temsilcileri ile temaslarda bulunuyor ve Erenköye yapılan gıda sevkıyatı ile ilgili-olarak bilgi alıyordu.

Bu arada General Thimayya da Makariosla görüşerek Türkiyenin yapacağı yardımın esasları üzerinde bir anlaşma zemini hazırlamaktaydı. Görüşmelerde Papaz umulmadık bir uysallık göstermiş ve prensip olarak E. renköye gıda ve ihtiyaç maddesi gönderilmesini kabül etmişti. Hatta iktisadî ablukanın bütün Adada kaldırılmasından bile bahsedilmekteydi.

Türkiye işe el koyuyor

pazartesi günkü görüşmeler ise bu yardımın hangi yollardan ve ne şekilde yapılacağının tesbiti ile ilgili oldu. Bu konuda Türk Hükümetinin görüşü daha önceden Maslahatgüzar Faruk Şahihbaşa bildirilmişti.

Pazartesi öğle üzeri Şahinbaş, General Thimayya'ya Türkiyenin şartlarını bildirdi. Buna göre Türkiye yardım malzemesinin yerine en kısa zamanda varmasını sağlamak üzere Erenköy yakınlarındaki Gemikonağı limanından faydalanmak İstiyor, Birleşmiş Milletlerin kontrolünü kabul ediyordu. Ayrıca gönderilecek ihtiyaç maddelerinin herhangi bir tahdide tâbi tutulmaması da bu şartlardan biriydi. Thimayya, Maslahatgüzara Papazın türk yardımını prensip olarak kabul ettiğini, ancak şartlar hususunda Makariosun da görüşünün alınması gerektiğini söyledi ve Şahinbaştan yapılacak yardımın bir dökümanını istedi..

Kıbrısta rum polisi faaliyette
Ve allah insanları yarattı

Şahiribaşın, Thimayya ile görüşmesini bildiren mesaj Ankaraya geldiğinde, Bakanlar Kurulu toplantı haündeydi. Şifre derhal çözülerek İnönüye sunuldu. Henüz kesin bir sonuç alınamamış olduğundan toplantı daha fazla uzatılmadı ve Thimayya'nın Makariosla yapacağı İkinci görüşmeye intizar edilmesine karar verildi. Toplantıdan sonra yayınlanan bir bildiride, yardımın hangi esaslar dahilin. de yapılacağının, mahalli idarelerle yapılmakta olan temaslar sonucunda tesbit edileceği ve bundan sonra derhal sevkiyata başlanacağı açıklandı.

Yardım geliyor

Thimayya, makariosun cevabım akşam saat 18,30 da Büyükelçilik binasına bizzat gelerek getirdi. Barış Gücü Kumandanı, Papazla uzun uzun görüşmüş ve birçok noktalarda Türkiyenin şartları ile rum görüşü arasında bir mutabakat kurabilmişti. Buna göre Papaz yardımın miktarı ve cinsi üzerinde hiç bir müdahalede bulunmamayı kabul ediyordu. Ayrıca sevkiyat sırasında bazı kolaylıklar da gösterilecekti. Ancak Makarios bir noktada israr etmiş, kontrol tesislerinin 'bulunmadığı gerekçesiyle çıkarmanın Gemikonağı limanından yapılmasına razı olmamıştа..

Durum Ankaraya bildirildiğinde. Papazın bu tek kaprisi fazla önemsenmedi ve tahliyenin rum isteğine uyularak Magosa limanına yapılması kararlaştırıldı.

Salı sabahı toplanan Güvenlik Kurulundan çıkarken başta İnönü olmak üzere bütün Bakanlar son derece neşeliydiler. Hemen hepsinin yüzlerinde bir işi başarmış olmanın mutluluğu okunuyordu. Hatta Başbakan Yardımcısı Kemal Satır' bile hiç âdeti olmadığı halde kendiliğinden gazetecilerin yanına yanaştı ve kahkahalar atarak onlarla sohbet etti. Bu arada Başbakanlığın karşısındaki trotuvara dizilmiş olan halk Bakanları ve kumandanları alkışlıyordu.

Bakanlardaki bu olağan dışı neşenin sebebi içeride alınmış olan bir kararla ilgilidir. Bu karara göre, Eren. köye yardım götürecek olan motor Perşembe sabahı Magosa limanına varmış olacaktır. Ama meselenin

Kumandanlar Güvenlik Konseyi toplantısından çıkıyorlar
Her şey konuşuldu

asıl iyi olan yönü bu yardımın bir sa vaş tahdidi altında değil de tamamen barışçı yollar zorlanarak gerçekleştirilmiş olmasıdır. Gerçi İnönünün Senatoda, Kıbrısa yardım yapılacağını açıkladığı sırada her türlü tedbir alınmıştı ve hatta 46 ton yiyecek mad desi yüklü bir askeri motor de hareket için emir bekliyordu ama meselenin bu şekilde halledilmiş olması tercihe şayandır. Sonuç gerek Türkiyede ve gerek bütün dünyada memnunlukla karşılanmıştır,

Kıbrısa gönderilen 250 ton tutarındaki yardımın 336 tonunu gıda maddeleri teşkil etmekte ve içinde her türlü yiyecek bulunmaktadır. Ayrıca sigara, çay, kahve, jilet, ayakkabı, elbise, battaniye, çadır gibi • ihtiyaç maddeleri de ihmal edilmemiştir. Deniz Yollarına ait bir şilebin İstanbuldan Anamura gelmesi epey vakit alacağından vasıta olarak, Salı günü Mersin limanında linyit boşaltmakta olan 300 tonluk bir motör seçilmiştir

Şimdilik endişeyle beklenen Makariosun bu yardım maddelerinden güm rük talep edip etmeyeceğidir. Ederse işler gene karışacaktır. Bu yardım. Erenköyde yaşıyan 1400 türkün en açağı iki aylık ihtiyacını karşılıyacak niteliktedir, Önümüzdeki günlerde ise Hükümet Baf civarındaki Tozalan kö yüne yardım için teşebbüste bulunacaktır. Zira bu köyde de durum Erenköyden pek farklı değildir. Bir ucundan çözülen abluka yakında tamamile dejenere edilecektir.

Koyun can derdinde.,.

Kıbrısta türklerin büyük çoğunluğu açlıkla uğraşırken, geçen haftanın son gününde yapılan Güvenlik Konseyi toplantısında Yunanistanın bütün amacı, Türkiyedeki yunan uyruklarına tanınmış imtiyazların kal. dırılmasını alabildiğine büyütüp, bunu bir azınlık, meselesi haline gatirmek olmuştur. Sanki 1930 sözleşmesi yürürlükten kalktıktan sonra, Türkiyedeki bütün rumlar sınırdışı edilecekler, sanki Türkiyedeki bütün rumların malları elinden alınacaktır. İşin garibi, Güvenlik Konseyinde oturan beyler de yunan İddiasına, işin aslı kendilerine anlatılmadan önce, bayağı inanır gibi olmuşlardır. Bu beyleri uyarmak, yunan id. dialarının gerçeklerin ne kadar dışında olduğunu anlatabilmek için, Birleş miş Milletlerdeki temsilcimizin yarım saati aşkın bir süre Devetler Hukuku dersi vermesi gerekmiştir.

Geçen Cuma günü Güvenlik Konseyi açılınca, Konsey toplantılarına bu ay başkanlık eden Sovyet temsilcisi Morozof ilk sözü yunan temsilcisi Bitsiosa vermiştir. Bitsios, bütün akılları durduracak bir soğukkanlılıkla, söze hükümetinin devamlı barış taraflısı olduğunu söylemekle başlamış, buna karşılık Türk hükümetinin Kıbrısa ve Yunanistana saldırıya hazırlandı, ğını ileri sürmüştür. Buna ek olarak, Bitsiosa göre, Türkiyenin amaçlarından bir tanesi de İstanbuldaki rum azınlığı ortadan kaldırmaktır, Türk hükümeti, 1930 türk-yunan ikâmet ve ticaret sözleşmesini tek taraflı olarak yürürlükten kaldırmakla, bu amacı .gütmektedir. Eğer Konsey derhal ha. rekete geçip Türkiyenin bu davranışını takbih etmezse, önümüzdeki günlerde binlerce zavallı rum yerinden yurdundan edilecek, haksızlığa uğrayacaktır,

Bitsiostan sonra söz alan türk tem. silcisi Orhan Eralp, bu ipe sapa gelmez iddialara cevap yermeden önce Konseyin dikkatini başka bir noktaya çekmiştir : Barışçı olduğunu söyleye Yunan hükümeti savaş hazırlıkları içindedir. 1930 türk-yunan ikâmet ve ticaret sözleşmesi, bu sözleşmede mev cut bir madde gereğince, altı ay ön ceden bildirilmek şartıyla taraflardan birince yürürlükten kaldırılabilir. Bun

da, devletler hukukuna aykırı hiçbir şey yoktur. Asıl devletler hukukuna aykırı olan davranış, tarafların hür isteğiyle, usûlüne uygun olarak İmzalanan Zürih ve Londra anlaşmalarının tek taraflı olarak değiştirilmek istenmesidir, Bu anlaşmaların çiğnenmesinde Yunan hükümeti Kıbrıs rum. larıyla işbirliği yapmıştır. Buna ek olarak, Adayı Yunanistana katmak konusunda Kıbrıs ramlarını destekle miş, Kıbrısa on bin kişilik, bir kuvvet çıkarmıştır. Bunlar da . yetmiyormuş gibi, şimdi de, Türkiyeye karşı askerî hazırlıklara girişmiş bulunmaktadır,

- Türkiyenin kendi ülkesinde bulunan ramları ortadan kaldırmak iste-, diği yolundaki iddiaya gelince, bunun gerçekle hiçbir ilgisi yoktur. Bu, Yu. nanistanın Türkiye aleyhine giriştiği dünya çapında propagandadan başka birşey değildir, Türkiyeden sınırdışı edilenler türk uyruklu ramlar değildir. Her yabancı gibi Türkiyeye girip de gösterilen müsamaha sonucunda burada yerleşen, kanunun yalnız türelere tanıdığı haklardan faydalanan ve türklerin sırtından milyonlar kazanan yunanlılardır. Türk hükümeti, şimdi hem millî hukukunun, hem de milletlerarası hukukun verdiği yetkiye dayanarak ve sözleşmelere tamamen uygun olarak, bu yunanlıları diğer yabancılarla eşit duruma getirmektedir. Yapılan, bundan başka birşey değildir. Türk uyruklu ramlar, Türkiyede, her türlü baskı ve endişe. den uzak yaşamaya devam edeceklerdir,

Bitsiosun Orhan Eralpin bu sözlerine verdiği cevap. Konseyde konuşulanları biraz geriden izlemekle ün yapan Fildişi Sahili temsilcisini bile güldürmüştür, Bitsiosa göre Yunanistandan Kıbrısa giden onbin kişi as. ker değil, yalnızca tatillerini Adada geçirmek isteyen rum öğrencilerdir!

Bilindiği gibi, Güvenlik Konseyi, toplantıya, türk ve yunan temsilcilerinin isteği üzerine çağrılmıştı. Bu toplantıda Yunanistan ülkesindeki rumları ortadan kaldırmaya çalıştığıtu söylediği Türkiyeyi takbih ettirmele istemiş, buna karşılık Türkiye de dünya kamu oyu önünde Yunanistanın maskesini düşürmeye çalışmıştır, Bu arada, fırsattan faydalanan Genel Sekreter U'Thant da Kıbrıstaki Birleşmiş Milletler harekâtı konusunda bilgi vermiştir. U'Thant'a göre, Ada. daki Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin görevi üç ay daha uzatılmalı, fakat bunun yanısıra, bu kuvvetlerin yetkileri de genişletilmelidir, • Genel Sekreter, kuvvetlerin gerektiği kadar hareket hürlüğüne sahip olmalarını, barışı tehdit eden istihkâmları gerektiği zaman ortadan kaldırabilmele_ rini ve görev yaparken saldırıya uğrarlarsa, gerekli bütün karşı tedbirleri alabilmelerini istemiştir. Bundan başka, kuvvet kumandam gerekli gördüğü zaman, iki taraf arasında tampon bölgeler kurmaya yetkili kılınmalıdır. Güvenlik Konseyi toplantısına katılan bütün üyeler Genel Sekreterin konuşmasını sessizce dinlemişler, fa. kat içlerinden hiçbiri akıl edip de verilecek yeni yetkilerin de gene türkler aleyhine mi yorumlanacağım sormamıştır.

Nalıncı keseri gibi

Gerçekten, eğer Adadaki görevliler değilse bile Manhattandaki Birleş miş Milletler görevlilerinin - akılları sıra tarafsız blok devletlerine yara. nabilmek için- olayları hep-tek taraflı yorumlamak yolundaki eğilimleri, bu hafta bir kere daha ve bütün açıklığıyla ortaya çıkmış bulunuyor. Türk hükümetinin teşebbüsü üzerine Erenköy bölgesine giderek oradaki türklerin durumunu öğrenmeyi akıl edebilen General Thimayya kendini tutamayıp bu durumu bir. "skandal" olarak vasıflandırınca New York'taki Birleşmiş Milletler yetkilileri bu sözü yumuşatmak için insanüstü bir gayrete düşmüşlerdir. General Thimây ya'nın kendine refakat eden gazetecilere söylediği şudur: Erenköye uzun bir süredir yiyecek diye birşey gelmemiştir. Eğer Erenköyde yaşayan 1400 türk dört gün içinde yiyecek yardımı almazlarsa, . açlıktan öleceklerdir, Makariosun uyguladığı abluka, bura. da yaşayan türkleri İnsanlıktan çıkarmıştır, Thimayya'nın bu isyanın ilk duyuran türk basını, türk radyosu değildir, AP, UPI gibi en ünlü dünya ajanslarıdır. Durum böyleyken, aynı gün New York'ta yayınlanan bir Birleşmiş Milletler bülteninde, Erenköye kısa bir süre önce yeteri kadar yiyecek yollandığı ileri sürülmektedir;. Gene aynı bültende belirtildiğine göre General Thimayya Erenköyde "durum bir skandaldir' dememiştir, "şimdiki yiyecek ikmali İsta sistemi devam e. decek olursa, Eranköydeki' durum hızla kötüye gidecektir" demiştir!

İşin doğrusu aranırsa. Birleşmiş Milletler, Kıbrıs meselesinde daha başından beri gülünç olmaktan kurtulamamıştır ve bu gidişle kurtulacağı da yoktur.

C.H.P.

İktidar kurultayı

Geçen hafta sessiz sedasız 41. kuruluş yıldönümünü kutlayan CHP bir ay sonraki kurultaya hazırlanmak tadır. Bu, 14 yıl sonra CHP 'nin iktidar partisi olarak gittiği ilk kurultaydır. 14 yıl. evvelki son iktidar kurultayı, DP ile taviz yarışma çıkmanın ve. ya çıkmamanın talihsiz münakaşaları ile geçmiştir. Bu, partiye bir fayda getirmemiştir. Şimdi istenilen, bu defaki iktidar kurultayının Partinin ve memleketin geleceği için bir teminat

Kemâli Beyazıt - Fethi Çelikbaş
Grup ne düşünüyor ?

olması, reformların ve onlarla beraber gelen meselelerin enine boyuna tartışılması, olumlu ve ışık tutucu kararlara varılmasıdır. Bu yönde en bü. yük iş Hükümete düşmektedir. CHP İktidarı CHP Kurultayına bir itici kuv vet olarak gitmek durumunda ve zorundadır.

Şimdi pek çok kimse şöyle düşünmektedir : Kurultayın yapılacağı tarihe kadar-ki bu tarihe fazla bir şey kalmamıştır. _ Hükümet Kıbrıs meselesi için sarfedeceği çaba kadar oynaması gerekli bu tarihi role uygun çabaları göstermeli, yapacağı reformları belirlemeli, istikametini almalı ve meselelerine hakim olmalıdır...

Ancak bu takdirde, önümüzdeki CHP kurultayı kısır çekişmelere girmekten kurtarılabilecek, kendine düşeni yapabilecektir.

Dert!

Bu derecede sıkı koşullar ve büyük sorumluluklar ,içinde bulunan "Re. form Hükümeti" nin en büyük dertlerinden biri, bir kaç ay evvel Meclis tatile girerken patlak veren bir olayla kulislerden açığa çıkmıştır.

O tarihte, Kıbrıs meselesinin alevli anlarından biri yaşanırken Başbakan İnönü Grup Yönetim Kurullarının ani bir görüşme talebi ile karşılaşmıştı, Tanına yardımcısını da alarak, Meclis binasının ikinci katındaki Grup Yönetim Kurulu salonuna giden İnönü biraz sinirliydi, İşlerin bu derecede sı. kısık, durumun vahim olduğu bir sırada acaba kendisi ile ne görüşmek isti yorlardı?

İnönü ile Satır bu merak ve hafif tertip sinirlilik İçinde toplantı salonuna girdiklerinde, karşılarında susan adamlar buldular. Grup Yöneticileri Başbakan ile yardımcısının durumunu hissetmişlerdi. Fakat bu mağmum hava uzun sürmedi ve heyecanlı Saf. fet Emlnağaoğlunun:

"— Paşam ben ne Bakan olmak istiyorum, ne de bir art niyetim var!" diye konuşmağa başlaması ile sessizlik bozuldu. Eminagaoğlu kendine mahsus heyecanlı ve dolu dizgin konuşması ile "derdi" açığa döktü: Grup bazı Bakan ların hükümeti sarsan tutumlarından son derecede şikâyetçi idi. Kulislerde . söylentiler çok şiddetlenmişti. Reform Kabinesinin bazı Bakanları zayıf, ama çok zayıftılar, İnönü biraz evvelki sinirliliğini atmış, bu şiddetli serzenişi dikkatle dinliyordu.

Eminagaoğlu ikna gayreti ve genç İlk heyecanı içinde kulisteki havayı tasvir etmek için':

"— Hatta Paşam, o hale geldik ki, bir gün sayın Kemal Satar için bir sert tenkit duysam ona dahi İnanacağım" cümlesini kullandı. O günlerin gerginliği ve sinirliliği içinde Kemal

C.H.P. yi kim idare eder?

Turhan Feyzioğlu

Turhan Feyzioğlu, doğrusu istenilirse kendisinden pek az beklenilen bir pişkinlikle CHP"nin Genel Sekreter Yardımcılığına sarılmış görünmektedir. Bu dergide, CHP'nin iş başındaki ekibiyle görüş ayrılığında bulunduğuna göre Genel Sekreter Yardımcılığını bırakması gerektiğinin yazılması üzerine sayın Prof. "CHP'yi bir dergi değil, yetkili organlar idare eder'" tarzında demeçler vermektedir. Her halde bu derginin CHP'-yi idare gibi bir arzu taşımadığını herkesten çok ve herkese nazaran ya. kından bilen Turhan Feyzioğlunun kendisidir. Sayın Prof. kendi haksız, manasız ve zararlı tutumlarını şişlemek için bu dergideki tenkitlere "Vay efendim, bizi o dergi mi idare ediyor?" tarzında mukabele edenleri görmüştür, bunun pek basit bir demagoji oyunu olduğunu bizzat ifade etmiştir ve bu çeşit alaturka kurnazlıkların her hangi bir Hamseyi her hangi bir yere götürmediğini bilmektedir. Yol, şimdi o kimselerin durumuna düşmüş olan sayın Prof.'u da bir yere çıkarmayacaktır.,

Bu dergi ne CHP'yi idare eder, ne AP'yi idare eder, ne Hükümeti idare eder, ne de memleketi. Ama bu dergi CHP hakkında da, AP hakkında da, Hükümet hakkında da, memleket hakkında da düşündüklerini serbestçe yazar. Geçenlerde bir hanımcağız "AKİS Go Home dedi, bütün millet Go Home diye sokağa fırladı" diyerek pek. şaşıyordu. Hattâ en aklı evveller iki tutum anamda bir sebep-netice münasebeti bile kurmaya kalkışmışlardır. Halbuki AKİS sadece, bir milli ruh haletine başarılı teşhis koymuştur, O kadar,. Tıpkı bunun gibi, bir takım kimselerin, başlarına gelenden AKİS'i suçlu tutmaları da haksız bir suçlamadır. AKİS daima, bir belirli yolun o yolu tutanları nereye götüreceğini hulus ile haber vermiştir.

Hem bugünkü hükümetin azınlık hükümeti olduğunu söyleyerek onul hiç bir şey yapamaz say, hem o hükümeti teşkil eden partinin Genel Sekreter Yardımcısı sıfatıyla teşkilâtına canlılık, dinamizm, istikbale inanç ve iyimserlik ver! İnsaf edilsin, bunun imkânı var mıdır? Sayın Prof., partisinin resmi görüşünün, tutumunun 180 derece karşısına geç. tikten, hele kendi görüşü tam bir hezimete uğradıktan sonra nasıl olur da büyük pişkinlikle parti mekanizmasının en önemli yerinde sükûnetle oturabilir? Feyzioğlu "İnsanın fikrini söylemesi memleket hizmetidir" diyor. Buna itiraz eden kimse yoktur. Fikrini söylediğinden dolayı da sayın Profu kimse kınamamışttr. Sadece, böylesine abes bir fikri nasıl benimsediğini düşünerek ve hangi takımın içine düştüğünü görerek, çırpındıkça battığım, saçmaladığını farkederek kendisine acımıştır. Mesele o değildir. Mesele, bir ekipten başka türlü düşünen, o ekibin çalışmaların güçlüğe uğratan bir kimsenin o ekipte göreve devam etmesinin siyasetin kaideleriyle zerrece ilgisi bulunmamasıdır.

Sayın Prof, partide istediği gibi çalışsın. Ama Genel Sekreter Yardımcısı olarak çalışmaması gerektiğini farketmeyecek kadar gözleri kapanmışsa kendisine daha da yazıktır.

Satırın buna karşı tepkisi biraz fazla sert oldu ve :

"— Böyle bir durumda çalışamam, istifa ediyorum!" diyerek toplantı salonunu terketti. Eminağaoğlu da, grup yöneticileri de şaşırmışlardı. Anlatnak istedikleri tamamen yanlış anlatılmış ve detenilmiyen bir sonuca varmıştı. Derhal Satırın arkasından kofuldu. Eminağaoğlunun, kulisteki tenkit havasım tasvir için bir misâl ver. mek gayreti İle böyle hareket ettiği zah edildi. Verdiği misâl yanlış anlaşıldığı için Üzülen Eminağaoğlu da özünü tavzih etti. Satır İkna edildikten sonra toplantı sona erdi. Ancak Enönünün tepkisi memnuniyet uyanlırmıştı. Başbakan, Eminağaoğlunun özleri hakkındaki fikrini :

"— Sert, fakat kulisteki zehirli havayı naklettiği için faydalı" diye açıkladı.

ve çaresi

"CHP Grupunun, biraz tuhafça başlı yan bu yöndeki teşebbüsü, yanlış anlama İhtimalinin ortadan kalkması de rayına girdi. Aslında Grup ile Hükümet arasındaki münasebetler koalisyon devrelerine göre çok daha iyi bir durumdadır, O devrelerde Başbakan yardımcısı Feyzioğlunun çalışma teklinden ileri gelen Grup-Hükümet kopukluğu ve ayrılığı bugün yerini, çok daha sıkı münasebetlere terket miş bulunmaktadır.

Şimdi Grup ile Hükümet arasında, daha çok yapıcı ve tamir amacı gülen münasebetler ve kuvvetli bir anlayış havası vardır.

Hükümetin bazı üyeleri hakkında Suyulan isteksizlik bu suretle Başbakana ve yardımcısına duyurulduktan sonra bu yöndeki çalışmalar devam etmiştir. Orup Başkan Vekilleri zaman zaman İnönü ve Satır ile yaptıkları görüşmelerde bu meseleye bir hal ça. resi bulunmasının çarelerini konuşta muşlardır. İnönü bu çeşit görüşmelerde daha çok dinlemek ve :

«— Sizin fikriniz nedir?" sorusu ile görüşleri tesbit etmek yolunu tercih etmektedir. Bu soruya verilen cevaplar Feyzioğlu ve arkadaşlarının Hü. kümet, kuvvetlendirmek için "tabanda değişiklik yapmak" şeklindeki görüşlerine uymamakta ve daha çok şu ana fikir üzerinde birleşmektedir: "Mevcut Hükümeti kuvvetlendirmek..."

Bu Hükümet, kuruluşu sırasında Feyzioğlu ve arkadaşlarının ortaya attığı "AP ile olmalı" fikrinin yarattığı karışıklık sebebiyle kadro bakımından bazı hatalarla doğmuştur. hükümetin kuruluşunda Feyzioğlu. nun yaydığı "Aksi takdirde azınlık

Kemal Satır
Paçalar sıvanıyor

Hükümeti olur ve bir şey yapılamaz, propagandası, bazı CHP 'İllerin çekingen davranmalarına ve her bakanlığa o İş için en kuvvetli kimsenin getirilememeğine sebep olmuştur. Umumi arzu bu durumun tashihidir.

Taze hava

Geçen haftanın sonunda Cuma günü . öğleden sonra CHP Grup Yönetim Kurullarının yaptıkları ortak toplan, tıda, bu meseleler enine boyuna görüşülmüştür. Kurultay öncesinde ve Meclisin yeni devresinin eşiğinde Grup ve Hükümet olarak yapılması gerekli işler tesbit edilmiş, bunların düzen, lenmesi için tedbirler düşünülmüştür. Başlıca İki konunun' - Kıbrıs hâdisesi vahim bir hal alırsa Meclisi ve Grubu toplantıya çağırmak ve Hükümeti Kuv vetlendirmek, çalışmalarına yardımcı olmak - görüşüldüğü bu toplantı so. nunda Başbakan İnönü İle İstişare edilmesi kararlaştırılmış ve ertesi gün saat 11 'de Grup Başkan Vekilleri İnönü tarafından kabul edilmişlerdir.

Zihni Betil, Mehmet Hazer, Kemali Beyazıt ve Fethi Çelikbaş Başbakan ile ve daha sonra çağırılan Başbakan Yardımcısı Kemal Satırla bu meseleleri enine boyuna görüşmüşlerdir. Hükümetin kuvvetlendirilmesi cümlesinden alınacak tedbirler, Grup Baş kan vekillerince, reform kanunlarının Meclis açılmadan önce Hükümetçe Meclise sevki ve Hükümet kadrosunun gerekli şekilde tashihi istikametlerinde teklif edilmiştir.

Hükümet kadrosunun tashihi meselesinde bu görüşmede isimler üzerinde pek durulmamış, - fakat prensipler ortaya konulmuştur.

Başbakan İnönü bu konuşmada da Grup Başkan vekillerinin düşündükleri çareleri dikkatle ve önem vererek dinlemekle yetinmiş, tavrı ile onlara hak verdiğini göstermiştir.

Yıprananlar

"Başbakan İnönü, hangi Bakanları hakkında hangi şikâyetlerin yapıldığını ve bunların hangilerinin haklı, hangilerinin haksız olduğunu iyice bil mektedir. Haklarında şiddetli şikâyet ve tenkit yapılan bakanların sayısı yediye-sekize varmakla beraber, Ku. rultay ârefesinde yapılacak ve bir elin parmaklarını geçmeyecek oranda değişikliğin ihtiyacı karşılayacağı düşünülmektedir.

Bu tenkit ve şikâyetlerde bir numaralı hedef olmak şerefini çeşitli is. tikametlerdeki şöhreti ayyuka çıkan Ulaştırma Bakanı Ferit Alpiskender kimselere bırakmamaktadır. Zaten Alp iskender hakkındaki iddialar kabinenin diğer Bakanlarına yöneltilenlere hiç bir şekilde benzememektedir.

Ferit Alpiskenderden sonra umumi şikâyet konusu elan Bakanlar İmâr ve İskân Bakanı Celâleddin Üzer ile Tekelin meşhur Bakanı Mehmet Yücelerdir. Milli Eğitim Bakanı İbrahim öktem de kendisinden en ziyade şikâyet yollu bahsettiren Bakan olarak ismi geçenlerdendir. Fenni İslimyelinin de ,lyi niyetine rağmen karışık ve bulanık Ticaret Bakanlığında bir ba. şarı gösteremediği çok söylenmektedir.

Gerçi C.H.P. Grupunda kendilerinden memnun olunan değil de olunmayan Bakanlar ekseriyettedir ve bir kaç kişinin dışındaki Bakanlar için herkes "Ondan da Bakan olur muymuş?" diye dudak bükmektedir ama bu sözden sonra sessiz söylenilen cümle "Ben varken..." dir. Münakaşa edilmeyen Bakanlar meselâ İlhami Sancardır, meselâ Ferit Melendir. Tenkit oklarını en ziyade çekenleri İse gençler teşkil etmektedir.

Bunun bir önemli sebebi vardır. Oturmuş parlamenter rejimlerde Bakanlar kabiliyetlerini ve vasıflarını göstermiş, meşhur tâbirle "ministrable—hakan olabilir" payesine erişmiş, bunu herkese kabul ettirmiş kimseler arasından seçilmektedir. Bizde bu sınıf adam yoktur, O kadar yoktur ki Feyzioğlu gibi bir kimse bile İnönüye Bakan diye meselâ bir Çoşkun Kırca, yi tavsiye edebilmektedir ! Bugünkü Kabineye giren genç Bakanlar da bir

belirli seviyeye gelmeden Hükümete alınmışlardır ve - varsa - değerlerini ancak Bakan olduktan sonra göstermek fırsatını ele geçirmişlerdir. Bu yüzden bunlar, ilk baştan itibaren istihfaf uyandırmışlardır ve bu handikapları devam etmektedir. "Kasa. ba avukatından Bakan olur muymuş!", "Daha dünkü çocuk", ".Ne bilir, o?", "Herkes kendisine gülüyor" tarzındaki tenkitler bugün C.H.P. Grupu için de - bazen haklı olarak - en fazla kullanılan tenkitlerdir. Grupta kendi lehlerinde hava peşinde olanlar da bu hisleri istismar etmekte ve Hükümet aleyhtarı bir cereyan yaratmak. tadırlar Revizyon bunun ilâcı olacaktır, zira şikâyetler her zaman haksız değildir.

Bazı müşkiller

"Kabinede revizyon" meselesi son günlerde CHP 'liler arasında en çok konuşulan konudur. Ancak bunun gerçekleşmiyeceğini, Başbakan İnönü nün istese bile Kabine olarak istifa etmeden böyle bir tashihat yapamıyacağını iddia edenler ve bunun sebebini bir espri ile :

— Birader diğerlerini bilmem ama, Alpiskendere istenildiği kadar istifa et denilsin. Böyle bir şeye imkân yoktur. Bu bakımdan bu iş zor iş!.." diye anlatanlar da vardır.

Ancak kabinede revizyon meselesinin epeyi olgunlaştığı, Grup Baş. kan vekillerinden birinin, AKİS muhabirinin bu konu ile» ilgili sorusuna verdiği şu cevaptan iyice anlaşılmaktadır :

"— Böyle meselelerde vaktinden evvel açıklama yapmak doğru değildir. Meselâ bîr vali, emrindeki bir emniyet müdürünü bir hareketinden dolayı işten el çektirmeye karar verse, bunu tatbik sahasına koyuncaya kadar hiç bir kimseye bir şey söylememelidir. Aksi halde komplikasyon doğar."

Ondan dolayıdır ki Başbakan İnönü bugünlerde bu konuda hiç kimseye hiç bir şey söylememektedir.

A.P.

.kuyunuzu kazarım

İsviçrede, Lozan yakınlarında güzel bir göl kıyısında, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil namında, kırmızı yüzlü bir ihtiyar, günlerini yazı masası ile şarap şişesi arasında gidip gelerek geçirmektedir. Bu zat, son gün. lerde daha çok yazı masası başında zaman harcamaya ve yarım asırlık arkadaşı şarabı biraz İhmâl etmeğe başlamıştır. Odasına kapanmakta. saatler saati yazmakta, düşünmekte ve tekrar yazmaktadır. İsviçrenin bu şiirli köşesinde belirlenen bir başka değişiklik te, buradaki postahaneden Türkiyeye yola çıkarılan mektup sayısının son günlerde hayli artmasıdır.

Ali Fuat Başgil müstesna, İsviçredekiler rahat ve sakin hayatlarını sürdüredursunlar, bu memleketten gelen bir mektup geçen haftanın sonunda Türkiyede bir hâdise olarak kabul edildi. Başgil, bu mektubunda, "umumî arzu üzerine" AP Genel Başkanlığına adaylığını koyduğunu açık. lıyor, bir kahraman üslûbu ile, 1961 yı unda, Sıkı Yönetim tarafından tevkif edildiği için partinin son kuruluş çalışmalarına katılamadığını anlatıyordu. Başgil bir propaganda broşürü şeklinde kaleme alınmış olan mektubunda, adaylığını koyuşuna sebep olarak "maziyi ve partinin ihtiyacı" nı gösteriyordu, Başgil daha önce de, ayni sebeplerle Cumhurbaşkanlığına adaylığını koymuştu!

Bu mektup İstanbulun gotik baş. lıklı, okunmayan "muhafazakâr" gazetesinde aşk ve şevk ile yayınlandı. Aynı gazete daha sonraki günler, Başgilin adaylığını elden geldiği kadar desteklemeye koyuldu.

Bu gazeteden başka, Türkiyenin en sağcı partisi AP 'nin en sağında yer alan bir grup da aynı şekilde bir bayram havasına girdi. Bir hafta evvel, çaresizlik yüzünden, Bulvar Palasta, Tekin Arıburunun adaylığını desteklemek için "evet" demek zorunda kalan, fakat büyük rüyaları istikametinde gayretlerini devam ettirmekten de vazgeçmeyen Gökhan Evliyaoğlu, Tahsin Demiray, Hami Tezkan. Fethi Tevetoğlu, Hüsnü Dikeçligil ve Şadi Pehlivanoğlu derhal çark ettiler ve bir Başgil destanıdır tutturdular. Son günlerde "İhtilâlci Sosyalizm" tür küsüne sarılmış olan bu Atatürk ve devrim düşmanı adamın liderliğinde hayallerine en kısa yoldan ulaşacaklarını tahayyül ettikçe - ihtimâl - ağızlan sulanıyordu.

Ancak bu grubun iyice teşhis edemediği ve hataya düştüğü nokta, adaylarının sözlerinde ve fikirlerinde pek ısrar etmeyen bir kimse oluşudur. Başgil bir çizgi üzerinde yürümeyi o derecede lüzumsuz bulmaktadır ki, bir yazısında rönesans hareketini dahi fazla materyalist bulup tasvip etme. diğini ifade ederken, bir kaç hafta evvel kaleme aldığı bir başka yazıda tâviz kabul etmez bir ihtilâlci ve sosyal adaletçi kesilmekte, "Biri yer biri bakar, kıyamet bundan kopar" demektedir.

27 Mayıs 1960 ertesinde Cumhuriyet Gazetesinde ihtilâli över, DP 'yi yerin dibine batırırken, bir kaç yıl sonra İsviçrede yazdığı bir kitapta tamamen tersine dönmekte, 27 Mayısı kötüleyerek DP 'yi göklere çıkartmakta, üstelik bunu yaparken gerçekleri

Kulağına Küpe

Hemen başladılar!

Bir AP organında bir yazı "Yassıada mahkûmları, çıkıyorlarmış- Puf! Adamların ne siyasi hakları var, ne seçebiliyarlar, ne seçilebiliyorlar-. Bunun adı da af! Af mı, bu Sadece gösteriş,"*

Peki ama üsttad, bu memlekette 27 Mayıs 1960 günü bir hadise olmuştu- Onun adı neydi?

Tevekkeli değil, bunların piri Celâl Bayar da kendisine atıfet gösterilir gösterilmez Cumhurbaşkanı makamına oturmak üzere Çankayanın yo. lunu tutmuştu.- ve kendisimi Kayseri hapishanesinde bulmuştu-

Saadettin Bilgiç
Post kavgası

tahriften ve Türkiye aleyhine propagandadan kaçınmamaktadır.

Hesaplar muhtelif

Büyük palavralar ve gürültülerle Cumhurbaşkanlığına adaylığını koyduğu sırada paniğe uğrayıp senatörlüğü falan bir yana bırakarak isviçreye doğru tabanları yağlıyan Başgil, kendine ümit bağlıyanları bu defa da yeni bir hüsrana uğratmıyacak mı. dur?.

Bu sorunun cevabını, sağın en sağı propagandacılar dışında hiç bir AP 'li kesin olarak verememektedir. İstanbul Cumhuriyet Savcılığında, Başgil hakkında, tevkifi gerektirecek suçlardan düzenlenmiş bir kaç dosya bulunduğu bilinmektedir. Kurnaz profesörün İsviçredeki ikametinin uzayış sebebi budur, Başgilin Genel Başkan olmak için dahi, tevkif edilmek riskini göze alarak Türkiyeye gelmeyeceğini düşünenler çoğunluktadır.

Zaten Başgil bu husustaki tereddüdünü, İsviçredeki göl kıyısından yazdığı mektuplarla açığa vurmuş bulunmaktadır. Türkiyedeki bir profesör arkadaşına bir mektubunda "Türkiyeye gelirsem tevkif edilir miyim?" sorusunu sorduğu ve "Evet" .cevabım aldığı bilinmektedir. Bundan başka, kulislerde dolaşan söylentiye göre Baş gil taraftarlarından Tahsin Demir, ayın evindeki çekmecede saklı bulunan, İsviçre damgalı iki mektupta, Başgilin Büyük Kongreye gelmeden Genel Başkan seçilmek niyetinden dem vurulmaktadır. Halbuki AP Genel Başkanlığının tevkifi önleyici bir hassası yoktur,

Başgilin bir araya konulsa İlginç bir çelişme koleksiyonu meydana getirecek mektuplarından birinde de - İsviçreye İlk gittiği sıralarda . bu gün şakşakçılığını yapan üç kişiden şöyle bahsettiği söylenmektedir : "Ben, 1961 de seçildikten sonra bir meczupla, İki çocuğun kurbanı oldum!.,"

Yorumlara göre bu mektupta "meczup" diye adlandırılan kimse Tahsin Demiray, "iki çocuk" ise Evliyaoğlu ve Tezkandır,..

Ümmetçi ve hilafetçi ve de sosyal adaletçi, aynı zamanda milliyetçi Teşkilâtı Esasiyeci - Anayasa kelimesini sevmez - profesör mektuplarını sadece tezvirat İçin kullanmamakta. dır Balmumcuda beraber yattığı kromit sanıklarından AP senatörü Mustafa Deliveliye yazdığı namede de adaylığını koyduğunu bildirmiş ve yardım istemiştir,

Başgil Genel Başkan olmayı çok istemekte, fakat Türkiyeye gelmek konusunda yan çizmekte, sağın en sağı şakşakçıları ise onu Büyük Kongreden önce memlekete gelmeye İkna etmek için bütün belagatlerini kullanmaktadırlar, Türkiyeye Genel Başkan olarak dönmeği daha "sıhhî" bulan Başgilin bu mülahazasına karşı Türkiyedeki taraftarları şu hesabı yapmaktadırlar :

- "Eğer Başgil Büyük Kongreden önce Türkiyeye gelir ve tevkif edilirse, bu kongre delegeleri üzerinde büyük propaganda olacak ve Genel Başkanlığa kolayca, bizi de Genel İdare Kuruluna sürükliyerek, seçilecektir 'Genel Başkan seçilmiş bir kimseyi de hapiste tutmak pek kolay değildir!."

Ali Fuat Başgil
Uzak diyarların türkücüsü

Kapağı politikaya atarak kanundan kaçanların günbegün artması yüzünden boyuna hırpalanan türk ada. leti, İsmi "adalet" olan partinin bazı mensupları tarafından ancak bu kadar önemsenmektedir. Biraz fazlaca tehlikeli olan bu hesabın en ufak noktada aksamasının gerek Başgilin, gerek taraftarlarının ve gerekse türk demokrasisinin başına ne gibi badireler açabileceği kolayca görülebilmekte, dir.

Eskilerin durumu

Başgilin adaylığını koyması olayı, dalgalanmağa her an hazır olan ana muhalefet partisinde yeni fırtınalar yaratmaya kâfi gelmiştir. Şimdi AP 'de başkanlık mücadelesi Başgilin adaylığı ile ortaya çıkan yeni şartlar İçinde gelişmektedir. Bulvar Palas toplantısının sonunda etrafında oldukça kalabalık bir grup bulan Anburun, ifratçıların ve eski Köylü Par. tililerin kendisini terkettiklerini görmekle üzgündür. Arıburunu, son duruma göre, bazı EMİNSU asıllı AP lilerle, Bilgice karşı "mutediller" adıy la mücadele eden, bazen de kendilerine "Eski demokratlar" adını takan grup desteklemektedir.

Tekin Arıburundan yana bir tehlike görmeyen Saadettin Bilgiç ve takımı ise Başgilin adaylığı ile bir miktar telaşa düşmüştür. Üstelik bu olay tam Bilgiçin milyonlarca radyo dinleyicisi karşısında' kekelediği günlere rastgelmiştir. Bilgiç ve takımı Başgil Türkiyeye gelirse Büyük Kongrede büyük bir tehlike İle karşılaşacaklarım bilmekte ve ona göre tedbirler almağa uğraşmaktadırlar, Artvinde yenilenen senato seçimi ile uğraşmakta bulunan Saadettin Bilgiç, hangi Genel Başkan adayı ile kongreye gidecekle, rini soran arkadaşlarına bugün için bunun önemli olmadığını söylemekte, esas hedef olarak 11 kongrelerinin geri kalan kısmım kazanmayı göstermektedir. Bilgiç ve takımı, "Adayımız Demirel mi olsun, yoksa Bilgiç mi?" meselesini karara bağlamayı mümkün olduğu kadar geç bir tarihe bırakmayı daha faydalı kabul etmekte, dir.

Bu üç klik ve bazı hayalperest adaylar - çağlayangil gibi - önümüzdeki günlerde mücadelelerini daha da sertleştireceklerdir. AP kazanı, büyük kongreye doğru, iyiden iyiye kaynama ya başlamıştır,,.

Astarı ve yüzü

peride bıraktığımız haftanın son Pa_zar günü, İstanbuldaki A.P, il merkezinde Ankaradan gelmiş merkez yönetim kurulu üyesi ve Kayseri milletvekili Vedat Ali Özkan yeni il idare kurulunun geçici üyelerini açıkladığı zaman kendisini dinleyen basın mensuplarında herhangi bir değişiklik olmadığı gibi bu sözler bir tepki de yaratmadı.

Gazeteciler, Özkanın okuduğu yeni ve geçici kişilerin adlarını birbiri arkasına not ettiler ve sadece başlarını sallamakla yetindiler,

A,P. Türkiyenin hem ana muhalefet ve hem de gelecekte İktidara tek aday parti olarak kendisini gördüğü için uzun bir süredir önemini İstanbul gibi, nüfusu iki milyona yaklaşık bir şehirde de kabul ettirmeye çalışmaktadır. Fakat mahalli seçimlerde çoğunluğu elde ettiği halde 11 başkam

Eroğanın bir densizliği yüzünden belediyeyi kaybetmiş ve dolayısıyla da bu büyük şehirde prestijinin sarsıldı. ğı, bunun ne bahasına olursa olsun geri kazanılması gerektiği zehabına kapılmıştır, İki ay öncesi yapılan ve bir hayli şenlikli geçen İstanbul il kongresi bunun çabası sonucudur. Burada diller dökülmüş, eski belediyezede il başkanı Eroğana çatılmış ve iki grup kâh suyun yüzünde kân suyun altında, ama herşeye rağmen kıyasıya çarpışmışlardır. Bunlar Ali Esat Birol grubu ile Mustafa Gürpınar gruplarıdır. Her iki grup da hem milletvekilliğine ve hem de senatörlüğe giden yolun il yönetim kurulundan geçtiğini kesinlikle kabûl ettiklerinden bu kongrede güçlerini ortaya koymuşlar ve kıyasıya savaşmışlardır.

Fakat her iki taraf da teşkilâtı içerden avlamanın yollarım ve gereğini gördükleri anda iş İşiten çoktan geç miş ve oyu veren delegeler Üsküdarı boylamış bulunuyorlardı. Ortaya ne genel merkezcilerden ve ne de "halkın çocukları" adım takınmışlardan tam ve ezici bir zafer elde edeni çıkmamış, tır. Yalnız . listeye girenler ve grup başı olanlar bu defa da yeni yönetim kurulunda karşı karşıya gelmişlerdir ki, önemli olan da bu karşılaşmanın sağlanması ve kuvvetlerin yeniden de nenime alanına kavuşması şekliydi.

Kongrenin sonraki günlerinde yeni seçilenler kendileri bir araya gelerek aralarında yönetim bölümü yaptılar. Seçimde Mustafa Girpınar beklenmedik bir zafer kazandı ve A. P, nin İstanbul il başkam sıfatıyla koltuğa oturuverdi.

Oturuverdi ama, bu oturuş Gür. pınara astarından çok daha pahalıya patlayacaktı ve o günler de gelmekte geçikmedi.

Birol der ki ., ,

Gürpınara karşı grubun başım çekenlerden Profesör Ali Esat Birol, bu yenilgi karşısında derhal bayraklarını açmakta geçikmemiştir. Birola göre. bu herşeyden önce partinin istanbul gibi aydını bol bir şehirde pres tiji bakımından adeta saatli bir bombadır ve Gürpınarın başkanlığında bir yönetim kurulunda görev almak Birolu yüceltmez, alçaltır!.

Bu arada, eline geçirdiği başkan lık koltuğunu kaçırmak istemeyen ve kesinlikle bunu kafasına yerleştirmiş bulunan Gürpınar da. oklarını Birol ve Birolculara çevirmişti. Grup baş. ları hem birbirlerini sözle yaralayıp saf dışı bırakmaya çalışıyorlar, hem de bu arada birbirlerine sezdirmeden

Gökhan Evliyaoğlu
Nyton lider imalâtçısı

ilçe teşkilâtlarım karşılıklı kışkırtıyorlardı. Fatih "çe teşkilâtı Gürpınarın elinin altında mıydı? Fatih ilçe teşkilâtı derhal kâğıda kaleme sarılarak genel merkeze telgraf çekiyor, kar şı tarafı bir güzel batırdıktan sonra yanında yer aldıklarını da göklere çıkarıyordu: Asıl partiseverler bunlar, di, bunlar il yönetim kurulunda görevleri başında kalacaklardı ki., v.s.

Fakat herşeye rağmen Birolcular, Gürpınarı tutanlara karşı daha iyi çalıştılar, çevreyi öylesine bir yaylım ateş altına aldılar ki, Genel Merkezin bile bu ayyuka çıkan tedirginliğe bir çare bulma yollarım aramanın zamanı geldiğine aklı yattı.

Merkez yönetim kurulu üyesi ve Kayseri milletvekili Vedat Ali Özkan, işte bu görevle İstanbullara kalktı geldi ve her İki düşman kardeşlerle müzakerelere başladı. Genel Merkez bu kardeş kavgalarından bıkmış usanmıştı. Artık herkesin susmasını, kazığım kırıp oturmasını ve şu "bir adım lık yolu kalmış iktidar" a kavuşana kadar olsun, herkesin eline, diline ve beline sahip olmasını istiyordu.

Birolcular da, Gürpınarcılar da Genel Merkezin bu sert notasını okuyacak ve üstelik anlayacak kadar müzik kültürüne sahiptiler. Herhangi bir şekilde itiraz etmek, karşı çıkmak, durup dururken kendini «âsi çocuk" saydırmaktan ve iki de bir çekilmek üzere kulak uzatmaktan başka hiç bir işe yaramayacaktı. Genel Merkez emindi ki ismi entellektüele çıkmış ve ayak takımı sayılmayan bir kaç kişi İstanbulda A.P, yi aldı mı, İstanbul da AP Üniversitenin de, Ordunun da, Basının da sevgilisi oluverecektir.

Özkan, her iki tarafa da uzlaşmayı teklif etti. Fakat Birol da, Gür. pınar da il başkanlığını birbirlerine bırakmayı onur kırıcı sayıyorlardı.

"— O çekilsin!"

"— Ne demek ? Asıl o çekilsin,.'»

Gürpınar ayrıca, çekilmemek!» de haklıydı. Doğrudan doğruya seçimle yönetim kuruluna gelmiş ve yine seçim ve oylarla il başkanlığım almıştı, şimdi ise buna hem içerden ve hem de Ankaradan karışıyorlar ve kendisi Başkan olsun istemiyorlardı.

Gürpmarın başkanlıktan kolundan tutulduğu gibi sürüklenip atılma. sı başlangıçta temsilci ve bir çeşit arabulucu Özkanın da işine gelmedi. Gürpınar ne de olsa teşkilâtça tutulan bir partiliydi ve aksi bir davranış geri tepen bir tüfek halini alabilirdi. Özkan, o yüzden son derece tem kinli işini yürüttü. Grupları teker teker dolaşıp nabız yokladı ve sonunda herşeyi tatlıya bağlamak için yeni bir adayla ortaya çıktı. Bu, eski İş Ban. kası genel müdür vekili, şimdiki Akbank yönetim kurulu başkanı Ahmet Dallıydı. Talihsiz Dallı, aslında politikayla hiç ilgisi yokken ve. ihtilâlde Avrupada bulunduğu halde sonradan yurda dönmüşken bir Mendereszede olarak bir defa, İhtiyarı dışında batmıştı. Şimdi AP kumpanyasında İhtiyarı ile batmanın ilk adımını atıyordu. Dallının kişiliği akan suların durdurdu ve iki taraf da muvakkat barı. şa girdiler.

Tarafların kozları 25 Ekimde yenilenecek kongreye kadar saklanacak ve kongrede pay edilecektir,

DÜNYADA OLUP BİTENLER

Güney Vietnam

Khanh'ın dönüşü

Haftanın başında Pazartesi günü, Saygon yeni bir hükümet darbesiyle karşılaştı ve General Khanh İki gün işbaşından uzaklaştırıldıktan sonra, kendisine bağlı kalan hava kuvvetleri sayesinde tekrar iktidarı ele geçirdi, Saygonda iktidar, böylece, on ay danberi vuku bulan beşinci hükümet darbesinden sonra yine General Khanh'ın eline geçmiş oldu.

Bir süredir, Güney Vietnamda olaylar birbirini kovalamaktadır. Bu olaylar dizisi, bilindiği gibi, Devlet Başkanı General Khanh'ın Tonkin körfezinde olup bitenlerden faydalanarak kuvvetli bir tek adam idaresi kurmak istemesi üzerine başlamıştır, onu, bütün Vietnamda başlayan öğrenci gösterileri, bu gösterileri de milliyetçi budistlerin hem Khanh yönetimine, hem de katoliklere karşı giriştikleri şiddet hareketleri izlemiştir. Bu gösteri ve hareketler karşısında' Khanh idareyi bir sivil başbakana devrederek. işbaşından çekilmekten başka çare görememişti. Fakat Khanh işbaşından çekildikten sonra sivil idarenin Vietnamda anarşiden başka hiçbirşeye ulaşmıyacağını anlayan Amerika Birleşik Devletleri tekrar işe karışmış ve geride bıraktığımız hafta içinde, Khanh'ı bir kere daha idareyi ele almağa zorlamıştı. Ancak, haftanın başındaki Pazar sabahı Saygon, yeni bir hükümet darbesiyle karşı karşıya geldi ve General Kong Von Duc ile Lam Van Phat kuvvetleri duruma hâkim oldular. Bu âni darbe, amerikalıları büyük bir telâşa düşürdü. Zira Amerika, kendi menfaati bakımından, General Khanh'ın İktidarda kalmasını istiyordu. Hattâ anlaşıldığına göre, Washington'da resmen açıklanmadan önce, General Khanh'ın destekleneceği, Vietnamdaki liderlere bildirilmişti. Pazar günkü hükümet darbesi çeşitli çevrelerde büyük şaşkınlık yaratmıştı. Amerika Büyük Elçisi Maxwel D. Taylor bile, tatilde bulunduğu halde, süratle Saygona döndü. Bunun üzerine 24 saat sonra durum birdenbire değişti ve General Khanh, Amerikanın desteğiyle, iktidarı yeniden ele geçirdi.

Khanh'ın dönüşünün Vietnamda mektedir. Gerçi komünist çetecilerin yaptıkları da Güney Vietnamda büyük bir huzursuzluk kaynağıdır ama, bu fakir ülkede bunun yanında çok önemli başka huzursuzluk kaynakları da vardır. Bunların birincisi, Güney Vietnam ekonomisinin içler acısı durumudur. Yıllaryılı sürüp giden savaş, Vietnamlıların biraz olsun rahat nefes almalarına izin vermemektedir. İkincisi, Vietnam halkı arasındaki dini bölünme de ülkede devamlı olarak huzursuzluk yaratmaktadır. Önce fransız idaresi altında .sonra da Diem zamanında Vietnamın çoğunluğunu teşkil eden budistler bir avuç katoliğin idaresi altına konulmuşlardı. Bu durum, şimdi hergün biraz daha. çok politikaya karışan budist aydınlar arasında kolak kolay giderilemeyecek İç kırıklıkları yaratmıştır. Zaten budistlerin Khanh'a karşı gösterdikleri güvensizliğin sebebi de, onun Diem yönetimi altında oynadığı roldür. Khanh, eski diktatörün zamanında onun en yakınlarından biri olduğunu, Demin budistlere karşı giriştiği şiddet hareketlerinde görev aldığını bir türlü unutturamamaktadır.

Vietnamlı askerler ve esirleri
Kim kime dum duma

Amerikanın özlediği istikrarlı ve kuvvetli idareyi kurmak bakımından ne kadar faydalı olacağı şimdiden kestirilemez. Fakat son olayların askerlerle halk arasında karşılıklı güvensizlik ve soğukluk yarattığına hiç şüphe yoktur. Son günlerin getirdiği iç kırıklıkları yönetenle yönetilenler arasında devamlı bir paravana gibi kalacaktır.

Huzursuzluğun kaynakları

Amerika Güney Vietnama yalnızca Kuzey Vietnama kargı savaşması gereken bir ülke olarak baktıkça, burada düzen ve güvenliğin geri gelmesi çok uzak bir ihtimal olarak görün-

Fakir Vietnamdaki üçüncü huzursuzluk kaynağı da, bu ülkedeki genç

ve aydın budist din adamlarının, halkın günlük hayatında oynadıkları ö. nemli role rağmen, politik hayatta şim diye kadar yer alamamalarıdır, Bunlar, kurdukları çeşitli gizli veya açık cemiyetler vasıtasıya, idare üzerinde devamlı baskı yapmaktadırlar. Bu ayetin din adamlarının Vietnamda subaylar kadar, hatta onlardan daha önemli olduklarını belki Khanh bil. mettedir, fakat Amerika hâlâ bunun farkına varmış değildir. Bunun içindir ki, Vietnamın durumunu yalnızca askerî düşüncelerle düzeltmeye çalıştıkça, daha derinlere sürüklenecektir.

Uzak Doğu

Malezyanın çilesi

Gün geçmiyor ki, kuruluşlarından bu yana açlık ve geriliği yenemeyen genç Asya ülkeleri,' bir avuç toprak yüzünden birbirleriyle çatışmasınlar. Gerçekten, Hindistanla Pakistan arasında yıllaryılıdır sürüp giden Keşmir anlaşmazlığı daha çözülmeden, şimdi de Uzak Doğuda, bir Endonezya-Malezya geçimsizliği belirmiş bulunmaktadır. Görünüşte bu anlaşmaz, lık Endonezyanın Kuzey Borneo üzerindeki isteklerinden doğmuşa benzemektedir ama, aslında. Başkan Sukarnonun daha uzun süreli emelle. rini ortaya koymak bakımından bir toprak anlaşmazlığından da daha ge. niş bir nitelik taşımaktadır.

Bilindiği gibi Başkan Sukarno, Malezya Federasyonunun kurulduğu ilk günden başlayarak, bu devletin Erzak Doğudaki İngiliz emperyalizmini sürüp götürmek için zorla meydana getirilmiş bir devlet olduğunu ileri sürmüş ve Malezya Federasyonunun bir parçası olan Kuzey Borneoyu önünde sonunda Endonezyaya kataca. ğını İlân etmişti. Bu sözüne uygun olarak, Endonezya Devlet Başkanı, geride bıraktığımız haftalar içinde Malezyaya karşı filli harekete geçmiş bulunmaktadır, Sukarno zaten şimdiye kadar da boş durmamış ve kendi adalarında yetiştirdiği çetecileri çoktan Kuzey Borneoya sokmuştu. Fakat şimdi işi daha da öteye götürmüş ve çetecileri Malaya yarımadası, nın göbeğine, Johore kesimine yollayacak kadar ileri gitmiştir. Hattı Endonezyanın teşvikiyle Singapurda da

Sukarno
Çileli baş

karışıldıklar çıkmış, ölenlerin sayısı 10'ları aşmıştır.

Eğer Uzak Doğuda beliren bu yeni anlaşmazlık yalnız Endonezya ile Malezya arasında kalsaydı, belki bu kadar dikkati çekmezdi. Fakat araya İngiltere ve Komünist Çin de girince, işin rengi birden değişiverdi. Sukarnonun, Malezyanın bir ingiliz kuklası olduğu yolundaki iddiada bir gerçek payı yok değildir, İngiltere bu devleti, Singapuru Komünist Çine kaptırma, mak için kurduğunu kimseden gizlememektedir. .Hattâ, bir saldırı karşısında yardımına koşacağına dair Malezyaya bir de garanti vermiş, buna karşılık Singapurda bir üs bulundurmak hakkını koparmıştır,. Şimdi bu garanti sözleşmesi gereğince, eğer Endonezya Malezyaya karşı giriştiği hareketlere bir son vermeyecek olursa, İngiltere Malezyanın yardımı" koşmak zorundadır,

Sukarno - Pekin yakınlaşması

Duna karşılık, Komünist Çin de, Malezyaya karşı açtığı kampanyada Sukamonun yanında yer almıştır. Oysa, bundan birkaç yıl öncesine kada: Sukarnonun Pekinle arası hiç de iyi değildi. Pekin, Endonezya Devlet Bakanının ülkesindeki komünistlere karşı açtığı amansız savaşı hiç iyi karşılamıyor, hattâ bu yüzden, Endonezyaya yardım yaptığı için Sovyetler Birligini kınıyordu. Fakat Malezya.Endonezya anlaşmazlığının kendine yen imkânlar açtığını görünce, tutumunu değiştirip bütün ağırlığıyla Sukarnoyu desteklemeye başlamıştır.

Komünist Çinin şimdiki durumda bütün amacı, Malezyadaki ingiliz nüfuzunun kırılmasıdır. Başkan Sukorna da, kararlı tutumu ve korkusuz davranışlarıyla, bu İşte Pekine yardım edecek en uygun insan olarak görünmektedir. Fakat Sukarnonun nedense bilmezlikten geldiği bir gerçek çudur: Eğer Malezyadaki ingiliz nüfuzu kırılacak ve federasyon parçalanacak olursa, bunun mirası kendisine: kalacak değildir, Malezya nüfusunun yüzde 37'si çinlidir, Singapurda İse bu oran yüzde 75'i bulmaktadır, Komü. nist Çin, ergeç, bu topraklar üzerinde de hak iddia edecektir.

F E N

Araştırmalar

Yeraltındaki servetler

Medeniyet dünyasında petrolün, özellikle türevlerinin gün geçtikçe nekâdar büyük bir, hızla önem kazandığını, bir cemiyetin medeniyet yolundaki hamlelerinde nasıl ölçü sayılacak kertede günlük hayatımıza girdiğini belirtmeye lüzum bite yoktur. Bu değerli maddeye olan ihtiyaçların şimdi olduğu kadar gelecekte de hızla gelişeceği muhakkak bulunduğundan, yemi yeni yataklar bulmak amacıyla girişilen araştırmalar, harcanan sayısız milyonlar pahasına, her geçen gün ilerlemektedir.

özellikle son yıllarda, yapılan araştırmaların daha hızlı yürütülmesini ve harcanan paradan daha verimli sonuçlar elde edilmesini sağlayan bazı metodların uygulanmasına girişilmiş bulunmaktadır. Bunların başında da petrolcülerin arasında "Sismik metod" adıyla anılan ve son yıl-' larda hızla gelişmekte olan elektronik branşının yardımından büyük ölçüde faydalanan metod gelmektedir. Bütün bu metodların .amacının, yerin altında bulunması muhtemel petrol yataklarının yerini meydana çıkarmak ve yapılacak araştırma sondajlarına harcanacak para ve emeğin heba olup gitmesini önlemek olduğu önceden belirtilmelidir.

Bir petrol araması
Yeni usullere doğru

Sismik metod denilen metodla sondaj ve diğer jeolojik araştırma metodlarının uygulanmasından önce yerin altındaki tabakaların derinliğine profilini ve bunun dağılış şeklini mey dana çıkarmaya ve âdeta bir yeraltı haritası elde etmeye imkân vardır. Bu haritanın doğruluğu ve elde edilecek detayların İnceliği, kullanılacak âletlerin mükemmelliği kadar, alman sonuçların iyi değerlendirilmesine dayanır. Adından da anlaşılacağı gibi, bunun için- yer yüzeyinde büyük bir titreşim dalgası suni yoldan meydana getirilmektedir. Bunun türlü yolları varsa da, en çok kullanılan yol, belirli derinliğe gömülmüş bir miktar dinamitin patlatılmasıdır. Diğer, yine çok kullanılan metod da, büyük kitlelerin yere düşürülmesiyle sağlanan şiddetli titreşimlerden ,faydalanılmasıdır.

Dinamit kullanılması, elde edilen büyük titreşim şiddetleri sebebiyle daha yaygın bir metod olup, 'böylece 6 bin metreden fazla derinliklere kadar tabakalardan gelen yansımalar yardımıyla yeraltı haritalarının çıkarılması mümkün olmuştur. Yeraltındaki tabakalardan dinamitin patlamasıyla meydana gelen titreşimlerin yansıması şöyle açıklanabilir: ses dalgaları mahiyetindeki bu titreşimler yoğunluğu fazla olan tabakalarda - meselâ masif kaya zeminde - daha az yoğun olan «kum, kalker gibi- tabakalara oranla daha yavaş yayılmaktadır. Bu ise, tıpkı ışık olaylarındaki gibi, kırılmalara ve dolayısıyla yansımalara sebep olmaktadır. Yalnız, bu yansımaların yapılan ölçülere yetecek derecede kuvvetli olabilmesi için. gönderilen titreşimlerin saniyede 10 ile 300 arasında değişmesi gerekmektedir. Bunu da belirli miktar ve derinlikte patlatılan dinamit sağlamaktadır;

Suni deprem

Dinamitin bu işi oldukça iyi başarmasına rağmen, yer üzerine bıra. kılan büyük bir ağırlığın meydana geçtirdiği titreşimler daha iyi yayıldıklarından ,bu metod da kullanılmaktadır.

Bu metodlardan herhangi biri yar dımıyla elde edilen suni deprem dalgaları yeraltındaki tabakalardan yansıyarak geri dönünce bunları almak ve kaydetmek için bir çeşit mikrofon şebekesi kurulmuş bulunmaktadır ki, burada kullanılan mikrofonlar, bildiğimiz radyo mikrofonlarından çok farklıdır. Gayet yavaş .saniyede 10 ile 300 arasındaki- titreşimlerle çalışabilmek üzere özel bir tipte yapılmış olan bu cihazlara, yerden gelen titreşimleri kaydettiklerinden, "Geofon'" denilmektedir. Geofonlara gelen ses dalgaları elektrik dalgalarına çevril, dikten sonra, özel surette İmâl edilmiş şiddetlendiricilerde yükseltilmektedir. Bu şiddetteradiricilerin - amplifikatör lerin- özelliği de, gelen çok zayıf ve bilhassa diğer birçok parazit titreşimlerle karışık durumdaki deprem dal. galarını parazit titreşimlerden ayırıp, kayıt cihazlarım çalıştıracak seviyeye yükseltebilmesidir. Yer yüzünde kaçak şekilde akan birçok akımlar vardır. Özellikle yüksek gerilimli elektrik şebekelerinin dolaylarında ölçü yaparken bu çeşitten parazitler, yapılan ölçüleri daima yanıltabilmektedir.

Özetle, suni depremin dalgalarını alan geofonların meydana getirdiği titreşimler parazitlerden ve yabancı titreşimlerden temizlenip ayıklandık, tan sonra, bir kaydedicide fotoğraf kâğıdına çizilmekte, bunların birçok dizileri biraraya getirilerek altalta yerleştirilmektedir. Esas titreşimin meydana gelmesi, yani dinamitin patlatılması veya ağırlığın düşürülmesi ânı ile, muhtelif yeraltı tabakalarından yansıyan titreşim dalgalarının ge lişi arasındaki zaman aralığından fay. dalınarak, o tabakanın derinliği hesaplanmaktadır.

Amerikalılar, bu metodların geliştirilmiş ve daha büyük hassaslıkla çalışan şeklinden, yeryüzündeki atom bombası denemelerinin yerini ve şiddetlerini tayin etmek yönünden faydalanmaktadırlar.

yayınlar

ŞAİR DOSTLARIM

(Oktay Akbalın izlenim ve anıları, Elif Yayınları 13, Anı dizisi, I, İstanbul 1964, Çeltüt Matbaası, 100 sayfa 350 kuruş).

Oktay Aktoal, türk edebiyatında Sabahattin Aliden sonra gelen Sait Faik kuşağı hikayecilerinden biridir. İkinci Dünya Savaşından sonraki yıllarda, edebiyatımıza bir ara gerçekten "altın çağ" ını yaşatan kuşağın bir temsilcisi olarak Oktay Akbal, o yıllar dan bu yana pek çoğu ile arkadaşlık ettiği şairleri, yazarları, onların ve ken disinin ortak anılarını "Şair Dostlarım" adlı bir kitapta toplamış.

Akbal, kitabına yazdığı önsözde kitabı şöyle tanıtmaktadır:

"Bu yazılara olsa olsa öykümsü söyleşiler adını verebiliriz. Gençlik yıllarında tanıdığım, dostluk kurduğum kişiler üzerine yazılmış anılar, izlenimler. Kimi daha o günlerde ününü yapmış, edebiyat tarihimize mal olmuştu. Kimi şiir alanında taze bir duyuş getirmek üzereydi. Kimi de ilk gençlik heyecanlarım yeni mısralara döküyordu. (.,,) Şair dostlarım; Gerçekte 'Ben ve Şair Dostlarım' demeliydim ya, yapamadım. Biliyorum her yazıda, sözünü ettiğim şair dostum kadar kendimden de söz açmışım. Şair dostlarımın serüvenleri içinde kendi serüvenlerimi de anlatmışım,"

Oktay Akbalın, ortak anılarından söz ettiği şairler şunlardır: Salt Faik Abasıyanık, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Behçet Necatigil, Ziya Osman Saba, Orhan Veli Kanık, Cahit Külebi, Salah Birsel, Sabahattin Kudret Aksal, Asaf Özdemir, Nihat Ulvi Akgün, Rüştü Onur, Muzaffer Tayyip, Attilâ İlhan, Orhan M. Arıburnu.,,

Görüldüğü gibi, bu kadronun için de gerçekten edebiyatımızın pek değerli adları, onların yanıbaşında da adı şaire çıkmış ama, ya güçleri şair olmaya yetmemiş, ya da yazdıkları biriki şiirden sonra manzumecilikle günlerini gün edenler yer almaktadır. Ama ne olursa olsun, Oktay Akbalın İzlenim ve anılarını toplayan "Şair Dostlarım" edebiyatla uğraşanların, bu adlan tanıyanların zevkle okuyacakları bir kitaptır.

YOLUN ÜSTÜNDEKİ KAYA

(Samini Kocagözün hikâyeleri İmece sanat yayınları, isteme adresi: İmece Yayın Kooperatif P.K. 546, Ankara, 1964 Ayyıldız Matbaası, 96 300 kuruş) •

Camim Kocagöz de Sabahattin kuşağından sonra gelen kuşa hikayecilerinden biridir. Hem de güçlülerinden biri.,. 1939dan bu ya devamlı yazanaktadır. Bugüne de likavak, Sığmak, Sam Amca, Cibo Şoförü, Ahmetin Kuzuları adlı beş kâye kitabı, Bir Şehrin İki Kapısı, lan Hikâyesi, Onbinlerin Dönüşü, ka paklılar, Doludizgin adlı beş de rom nı yayınlandı. "Yolun Üstündeki konu ya", yazarın onbirinci kitabıdır.

Kocagöz. gerçekçi bir yazardır, kâyelerinde olsun, romanlarında sun, edebiyat yapmak için yazılı satırlar, lâf kalabalıkları bulmaya im kân yoktur. Konu olarak ele ne almışsa, onu açıkça, lâf kalabalığı boğmadan, olduğu gibi yazmıştır, maktadır. Samim Kocagöz, yazarlığı nın üne ermekten, kokteyllerde, soh bet meclislerinde övülmekten veya ya rilmekten öteye bir anlamı olduğu bilmektedir. Kitaba girerken söze şö le başlamaktadır:

"Bu hikâyeleri, yurdun daha iyi daha güzel, daha özgür günlerini gö meleri dileğiyle oğullarım Şükrü ye Fadıla armağan ediyorum.

Kocagözünki sadece bir dilek,Bu İstek değil. O, kalemini bu 'dileği gerçekleşmesi için kullanmasını da bilmektedir. Hemen bütün kitapların da olduğu gibi, "Yolun Üstündeki Ka ya" da da yazar, memleket mesele rinin üstüne eğilmiştir.

Kısacası Kocagöz, hoşça vakit ge çinmek isteyenlerin, edebiyatı jikle veya kabak çekirdeği anlamına alan ların yazan değildir. Kocagözün anlat tıkları sade, basit, ama yüzdeyüz mem leket gerçeği olan, bilinmesi, öğrenil mesi ve üstünde düşünülüp çareleri aranması gereken şeylerdir.

Kocagözün kitaplarını, bu arada da "Yolun Üstündeki Kaya" yı oku mak isteyenler, önceden nasıl bir ya zarla karşılaşacaklarını bilerek bul kitapları ellerine almalıdırlar.

"Yolun Üstündeki Kaya" da 18 hikâye vardır. Onsekiz hikâye ve onsekiz değişik gerçek, onsekiz tane. mesele!.,, Halk deyişine hakim, türkçeyi iyi kullanan bir.yazar olarak Kocagöz, bu hikâyelerin her birinde ustalığım ortaya koymuştur. İnsan bunları severek, sonunu merak ederek okuyor. Ben içlerinden en çok "Denizin Rengi" ve "Açık Oturum" adlılarını sevdim, ötekiler de güzel ama, bunlar bana daha bir başka gibi geldi.

İlhami SOYSAL

Dergiler:

Ankara Ticaret Odası Dergisi

Türkiyede derneklerin, kurumların ve benzeri kuruluşların bir büyük merakı vardır: Dergi çıkarmak, yayın yapmak. Aslında bu, doğru bir harekettir ama, şimdiye kadar hemen hemen hiç bir dernek, hiç bir kurum şöyle gerçekten faydalı, gerçekten yayın amaçlarına uygun dergi çıkaramamıştır. Ankara Ticaret Odası da bu modaya uyan kurumlardan biridir ve Ağustos aynım ortasında bir dergi çıkarmağa başlamıştır Dış kapağına bakarsanız, derginin adı "Ankara Ticaret Odası dergisi", kapağı çevirir, ikinci sayfadaki ada bakarsanız, "Ankara Ticaret Odası Mecmuası" dır.

Dergi veya mecmua, her ne İse, buna çıkaranlar satılacağını ummuyor olmalılar ki, üstüne fiyatını yazmamışlar. Dergi, pek çok kurum dergisi gibi son derece iyi kâğıda, zevksiz bir düzen İçinde, özentili bir şekilde basılmış. Dergide rastgele sıralanmış yazılar, rakamlar ve Oda ile, Odanın bağlı olduğu üst kuruluşların bol bol rekâmı var. Arada bir de "Özel Teşebbüs Ruhu" başlıklı yazı var ki, herhangi bir mizah yatışmasına katılsa rahatça derece alır.

Derginin ilk sayısı göz doldurmaktan da, okuyucuyu oyalamaktan da uzak. Ama biz gene de daha ilk sayısı olduğu için dergiye uzun ömür, hiç olmazsa ilerisi için yararlı olmasını dileriz, İ. S.

Tüli'den haberler

geçtiğimiz haftanın en İlginç olayı, Helsinkiy'e tayinleri çıkıp, yine haf ta içinde Finlandiyaya hareket eden Osman Olcay ile eşi Necla Olcayın, Kulüpte verdikleri veda partisi oldu.

Saat 19 'da başlayıp çok geç saatlerce kadar süren parti çok mükemmel içti. Böylece Bayan Olcay, nekadar bir ev sahibesi olduğunu bir kere saha ispat etti. Havanın da epeyce müsait olduğu gecede, Golf Kulüpün balıçesi, çoktandır görmediği derecede çok ve güzel bir kalabalıkla şenlendi.

Meydan Sahnesinde galada davetliler
Neşelerini bulanlar

Umumiyetle şık, fakat çok sade giyinmesiyle tanınan Necla Olcay, kendisine çok yakışan güzel bir şifon elbise giymişti. Osman Olcay ise, zekâsı .ile dikkati çekiyordu.

Misafirler arasında epeyce de Bakan vardı: Millî Savunma Bakanı İlhamı Sancar, Başbakan Yardımcısı Dr. Kemal Satır, Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin, Çalışma Bakanı Bülent Ecevit.. Bakanlar o günkü Meclis müzakerelerlnden sonra Kulüpte biraz din lenmek imkânı buldular. Kokteylde, Atom Enerjisinden de birçok kimse vardı. Meselâ, epeyce erken saatlerde gelmiş olan Dr. Cengiz Hevenk ve amerikan eşi, uzun zaman kaldılar. Beyaz bir elbise ile gelmiş olan Berin Kurtbayı birçok arkadaşı hasretle karşıladı, Balayından yeni dönmüş olan yüksek mimar Şevki Vanlı ile eşi.Ayşe Vanlı, yeni evlerine taşınmak üzere oldukları İçin, artık Ankaradalar, yeni bir seyahate çıkmıyorlar. Yakında Amerikaya gidecekleri söylenen Ergun ve Gencay Sav çifti de misafirler arasındaydı. Elçin Gümrükçüoğlu da yakında Ameriksıya gideceği için çok sevinçliydi .

"Meydan sahnesi, geçen haftanın ortalarında, "Siz ne yapardınız?" isimli güzel bir fransız komedisiyle tiyatro sezonunu açtı. Bunu, pek yakında temsillerine başlıyacak olan AST tiyatrosu takip edecekmiş. Devlet Tiyatroları, perdelerini açmak için, her seneki gibi Ekim başını bekliyorlar.

Meydan Sahnesindeki galanın davetlileri hep âşinâ simalardı. En ön sıralarda, bu hafta başında nikâhları kıyılacak olan nişanlılar, Cüneyt Gökçerle Ayten Kaçmaz, oturuyorlardı. Galaya, Bulgar Büyük Elçiliğindeki kokteyiden gelmişlerdi. Bayan Kaçmazın üzerinde, gözlerinin rengine uygun, yeşil bir elbise vardı. Onlardan biraz arkada, gelecek hafta nikâhlanacak olan başka bir çift vardı: Mahmut T. Öngören île, turuncu yakası epeyce açık elbiseli nişanlısı. Lûtfi Ay yalnız gelmişti. Özdemir Nutku da öyle.,, Gencay Sav ile Ergun Sav ve Attilâ Sav beraberdiler. Metin And, son zamanlarda ekseri beraber göründüğü genç hanımla birlikteydi.

Munis Faik Ozansoy bir hanımla - galiba kızkardeşi - gelmişti. Dr. Mus tafa Bilhan ile eşi Dr. Bedia Bilhan ön sıralarda, Londra hatıralarının hâlâ tesiri altında bulunan Dr. Hayati Sergen de seyirciler arasındaydı. Faize Kuhar ile amerikalı eşi elele geldiler. Esin Avcının oyunda giydiği iki elbisey le manto Faizede dikilmiş. Hakikaten güzel elbiselerdi. Sevim Baban da, aynı terzihanenin geçen sene çok tutulan bir modelinin bej, önündeki parçası işlemeli olanım giymişti. Kerim Afşar ile Esin Afşar da arkadaşlarının yatımdaydılar. Esin gitgide annesine benziyor. Kerim Afşarın sakalı da doğ rusu kendisine pek yakışmıştı. O gece salonda o kadar çok sakallı vardı ki, galiba bir dahaki sefere sakalsız olanları saymak lâzım gelecek!

Muammer Altsoy ve eşi, yakında bebek bekliyorlar. Bayan Aksoy, salo nun sıcaklığından rahatsız olmuştur herhalde. Ama gece terleme rekorunu Yılmaz Gruda kırdı.

Afşarların arkasında Sadi Güne) ve eşi.Dr. Sami Solu ve eşi Feza Solu vardı. Bayan Solu, saman sarısı tergal kumaştan elbise ve ona uygun bir ceket giymişti. Bülent Savcı ile, dâima renkli,gözlük takan eşi de orta sıralardaydılar.

Gecen hafta Perşembe akşamı, ' Golf Kulüpte caz ve dans vardı, fakat her zamanki kadar bile kalabalık yoktu. Sadece birkaç masa doluydu, onlar da kendi aralarında epeyce eğlendiler ve dansettiler. Bir hariciyeci ile gelmiş

Olan Sevinç Karasapan beyaz bir pardesü giymiş, saçını da topuz yapmışta. Başka bir masada da genç hariciyecilerle eşleri görünüyordu: Her yerden eksik olmayan Sav çifti, Mina Türkmen ve İlker Türkmen; kırmızı kadife tayyörlü, sarışın, çok hoş, fakat hiç yüzü gülmeyen genç bir hanımla gelmiş olan Turgut Çoratekin ve daha başka arkadaşları. Füsun - Ergun çiftinden çok güzel -twist'ler gördük. Galiba Sav, Amerikaya gitmeden önce biraz kilo' vermek istiyor!..

pek enerjik ve gayretti hariciyecilerimizden Konsolos Ertuğrul Çırağan, Köln'e gittiğinden beri beş kilo kaybetmiş. Halbuki zarif eşinin yaptığı yemekler şimdiden orada bile şöhret yapiniş. Bu konsoloslukta çalışan çok âşinâ bir sima var: Bülent Sokullu. Bayan Sokullu, buradaki çalışmalarıyla sosyete kadını olduğu kadar, iş kadını olduğunu da ispat etmiş.

*

Atom Enerji Genel Sekreterliğine Fahri Domaniç getirilmiş. Bu teşekkülün bütün girdisini çıktısını yakından bilen Domaniçin burada epeyce ıslahat yapacağı ve astronomik maaşlar saltanatına artık son verileceği söyleniyor.

Ankara Palas, havalar serinlemeye başlıyalı salonlarını açtı. Gecen haftanın ortalarında bir gece, içerisi gene epeyce kalabalıktı. Bir masada, Dorian Gray sıfatına gerçekten hak kazanan, hâlâ genç ve yakışıklı Dr. Zülfikar Berkem, eşi Nilüfer Berkem ve kızları Ferim, Kemal Satırın eşi Memduha Satır ve Turizm ve Tanıtma Bakam Ali İhsan Göğüş ile beraber oturuyorlardı.

Arkası açık bir elbise giymiş ve çok yanmış olan Devlet Operası sanatçılarından Ferhan Onat ile eşi Doğan Onat bir ara geldiler, fakat yerlerini beğenmeyip döndüler. Yine Opera sanatçılarından Hilmi Girginkoç bir masada tek başına oturuyor, fakat muhtelif masalardan hanımlarla dansa kalkıyordu. Daha çok, bej dantel elbiseli ve lâme ayakkabılı bir hanımla dansetti.

*

Muzaffer İlkarın eşi ve kızı henüz İstanbuldan dönmemişler, İlkar da kâh akşamüzerleri Bulvar kahvelerinde tek başına oturuyor, kâh erkekli kadınlı dostlarıyla Gençlik Farkındaki açık hava tiyatrosuna gidiyor. Geceleri serince olduğu İçin, ceketinin üzerine aldığı açık sarı orlon hanım hırkası da doğrusu İlkara pek yakışıyor!

*

Karayolları Genel Müdürü Tahsin Ünalp, yaz bekârlığından kurtuldu çünkü eşi İstanbuldan, oğlu da Londradan döndü. Ünalplar şimdi evlerini, kış toplantılarına hazırlamak üzere, revizyondan geçiriyorlar,

*

Nevin ve Baha Bursalı, bu yaz İsviçrede oğullarını tedavi etmiş olan doktoru İstanbulda karşılamak üzere, birkaç günlüğüne İstanbula gidip döndüler. Kısa seyahatlerinde kendilerine, yakın arkadaşları Verda Kut refakat etti.

"Beraet ve Cihat Renda, İstanbuldan döndüler ve haftanın başındaki Pazar günü dostlarıyla gene Golf Kulüpte buluştular. Melek Güz de geçen hafta dönmüştü,

Ankara Tıp Fakültesi Radyobloloji Enstitüsünün genç Direktörü Prof. Feyzi Renda ve eşi Susan Renda, otomobilleriyle gittikleri Avrupa gezisinden döndüler, Rendalar İstanbuldan doğruca Danlmarkaya geçmişler ve orada bol bol eğlendikten sonra, İsveçte toplanan 10. Kan Hastalıkları Kongresine katılmışlardı.

Sempatik Direktöre bir canlılık. bir canlılık gelmiş ki, sormayın!,

Moda

Süslenmeden "kadın" olmak

Chanel, spor kıyafetleri kadınvâri yapan ve kadına "rahat-ve pratik" bir kıyafet içinde, gık, güzel ve yumuşak olmasını öğreten meşhur bir İransız kadınıdır, Parisin en büyük terzihanelerinden birine sahiptir ve bugün yetmişini geçmiş olduğu halde, şıklığı yüzünden, sokakta herkesin durup, kendisini hayranlıkla süzmesine alışmıştır.

Chanel, özellikle kadınvâri, fakat çok kolay giyimli tayyörleri ve pardesu takımları ile şöhret yapmıştır. Bu yıl, çok sporlaşan, kemerler, düğmeler ve kuplarla ağırlaşan yeni tayyör modasının Chanel'in kısa ceketli, aıtiktetik tayyörlerinin pabucunu dama atıp atamıyacağı merak edilmekteydi. İlk işaretlere göre, yeni hat, Chanel'e tesir edememiştir. O, defilesini seyreden hayranlarına, herzamandan daha pratik, fakat kadınvâri, herzamandan daha zarif, fakat atik-tetik, kolye ve iğnelerle, sutaşlarla zenginleştirilmiş, ama ağırlaşmamış tayyörlerini teşhir etmiş, bunlar üzerinde büyük değişiklikler - yapmamıştır.

Chanel'in, iç açıcı renkli ekoselerden yapılmış yarı spor, yan abiye tayyörleri her zamanki gibi "şık kadın" in can kurtaranı olacaktır. Pembe ve yeşil ekoseli bir yumuşak tayyörün ceketi Önden açık olup, içinden pembe bir bluz görünmekte ve ceket yalnız yaka altında bir iğne ile birleştirilmekte, kollardan da pembe bluzun manşetleri görülmektedir. Tayyör ceketi kısaca, etek ise düz hatlı, fakat dikilmiş pillerle zenginleştirilmiştir. Sonbahar renklerini canlandıran bir ekose tayyörün ise yakasız bluzu ceketin astan ile eştir ve açık bej rengi şantugdan yapılmıştır, uzunca bir kolye bu bluzu giydirmiştir.

Gece tayyörleri ve paltolar

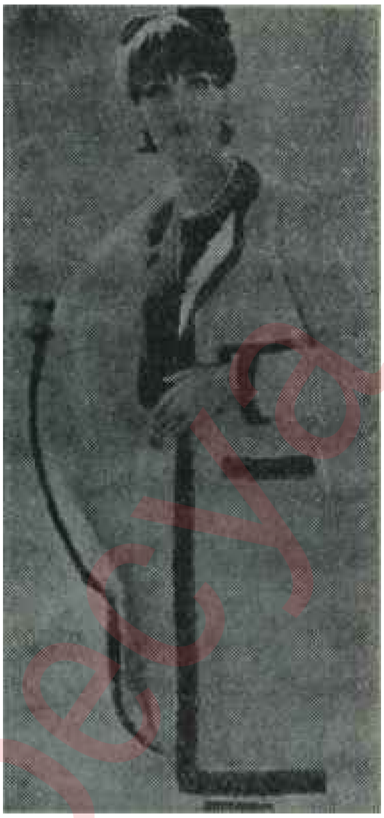
Chanel'in meşhur lâme iplikli tweed' den gece tayyörleri de aynı şekilde sade biçimlidir, çok şık, uzun, zincirli taş kolyelerle süslenmiştir.

1965 modasının en çok tutunacak tayyörleri, Chanel'e göre, siyah kadife yakalı, beyaz-siyah ekose tayyörler olacaktır. Kol ve yan cep kapakları da siyah kadife ile süslü olan bu tayyörlerin siyah kadifeden düğmeleri ve düz hatlı, portföy biçimi etekleri vardır Bluz çok sade ve düz beyazdır.

Gine Chanel'in, kürk yakası ceket boyunca inen, düz etekli, kısa ceketli siyah-beyaz tweed tayyörü de defilede çok alkışlanmıştır.

Chanel, bütün mankenlerine kulağa yapışık küpeler taktırmıştır. Özellikle kulağa yapışık beyaz inci düğmeler gine çok modadır.

Chanel paltoları, vücuda yakın biçilmiş, düğmeli, dümdüz paltolardır. Hepsinin, boynu örten kalkık kürk yakalan, kürkten şapkaları vardır. Kürk taklidi püskül kumaş yakalar da çoktur ve eski zamanı hatırlatmaktadır.

Değişmeyen Cnanel
Yılın modası

Kurultaylar

CHP Kadın Kolları

Bu yaz tatil yapamıyan bir kadın teşekkülü, CHP. Kadın Kolları oldu. 40 ilde ve bu illere bağlı ilçelerde faaliyette bulunan CHP Kadın Kollan, 13 Ekimde, CHP büyük Kurultayından birkaç gün önce yapacağı II. Kadın Kurultayı için hazırlanmakta ve kurultaylar birbirini izlemektedir.

CHP Kadın Kolları, üzerine pek çok şimşek çeken bir teşekküldür. Geçen yıl hazırlanan Siyasi Partiler Kanun Tasarısında, siyasî partiler içinde kadın kollarına yer verilmemesi tezi bir ara yer almış, Ahmet Tahtakılıç gibi bazı milletvekilleri Mecliste, kadın kollan aleyhinde şiddetli konuşmalar yapmışlardı. Kadın kollan üzerine yağdırılan şimşekler başlıca Uç değişik yönden gelmektedir: Diğer siyasi partiler, daha çok Atatürk ilkelerinin koruyucusu olarak destek gören CHP Kadın Kollarının karşısında mukabil bir kadın kolu kuramamakta ve bundan ötürü kadın kollarınâ karşı şiddetli bir tepki göstermektedirler. Bu yönden hareket edenler için kadın kollan lüzumsuzdur ve hattâ, Ahmet Tahtakılıçın İfade ettiği gibi, "harem-selâmlık zihniyetini canlandırmakta ve Atatürk ilkelerine karşı koymaktadır." Diğer iki menfi cereyan, bizzat CHP içinden gelmektedir. Bunlardan biri, Tahtakılıç nazariyesinin aksine, memleketimizde kadınların ortaya çıkıp siyasetle meşgul olmalarının çok İleri bir hareket olduğu, erkeklere oy kaybettirdiği inancına dayanmakta; diğeri ise, kadınların rekabetini itme kaygusundan doğmaktadır.

Kadın kollarının lüzumu

Kadın Kolları Merkez Yönetim Kurulu, geçen yıldan beri, bu menfi cereyanlarla savaşmış ve yayınladığı bildiride, kadın kollarının birçok memlekette mevcut olduğunu, ingilterede Muhafazakâr Partinin kadın, gençlik, işçi kollan ile muhtelif zümrelerin menfaatlerini temsil eden kollan bulunduğunu hatırlatmış, CHP, Merkez Yönetim Kurulu üyesi Zarife Koçak, Kadın Kollan Başkanı avukat Melâhat Akan ve Merkez Yönetim Kurulu üyesi Doçent Dr. Nermin Abadan bu konuda demeçler vermiş ve yazılar yazmışlardır. CHP '1l kadınlar Ankarada böyle aydınlatıcı bir mücadeleyi yürütürlerken, Anadolu ve Trakyanın birçok İlçelerine kol kurmağa giden II teşkilâtlarına mensup birçok üyeler, bazen büyük bir engelle. bazen tas ve sopa ile karşılanıyor, fakat bir defa kolları kurduktan sonra aynı İlçede sevgi ve saygı İle karşılandıklarını müsahede ediyorlardı. Anadoluda bir 11 kadın kolu üyesi şöyle dedi :

«— Eskiden biz, parti binasının önünden geçemezdik. Çünkü parti bi-

nası kahvenin üstünde idi. Ama şimdi ilçelerimizden kadınlarımız geliyor kahvenin içinden geçip parti binasına giriyorlar ve orada siyasi konuşmalar yapıyorlar.

CHP. Kadın Kolları siyasal, kültürel ve sosyal üç çeşit çalışma yapmak ta, Atatürk ilkelerinin her yerde yaaynı zamanda kadınlar için bir siyasi ekol vazifesi de görmektedirler. Kadının kontenjanla değil seçilerek.Mec lise girmesi tezinin savunan teşkilat geçen bir yıl içinde büyük başarılar

kaydetmiş, mahalli seçimlerde birçok belediye ve genel meclis üyeliklerini, seçim yolu ile elde etmiş ve son Senato seçiminde de yıllarca teşkilâtta çalışmış olan Mebrure Aksoleyi gine seçim yolu ile, listenin başında Senatoya göndermiştir. Mahalli seçimlerde. Değirmendere Belediye Başkanı olan Saniye Altuncu, Kocaeli İl Kadın Kolunda çalıştıktan sonra İl ana kademesine geçmiş, sonra da Belediye Baş kanlığına adaylığını koymuştur.

Bu yıl bütün Anadoluyu dolaşan CHP. Merkez Yönetim Kurulu üyesi Zarife Koçak da Kadın Kollarında yetişmiş bir politikacıdır. Kadın Kolları Başkanı avukat' Melâhat Akan, bir AKİS mensubuna :

—Biz ana kademelerden ayrı değil, onlarla beraber çalışırız.- Gayemiz, kadın meselelerini yerinde tespit ederek, bunları üst kademelere ulaştırmak, kadın haklarının sonuncusu olan siyasî haklarımızın ileri bir şekilde İşlemesini sağlamak, bunun İçin gerekli sosyal ve kültürel çalışmaları da yapmaktır' dedi.

Kadın kollarında çalışmak, ana kademelerde görev almaya engel değildir. Meselâ son CHP Büyük Kurultayı kadın kollarının, teşkilâtı bulunan yerlerde, seçimle ana kademelere bir üye vermesini, ana kademenin işleyebilmesi için şart olarak kabül etmiştir; Böylece işbirliği daha yakın bir şekilde sağlanmaktadır.

Dernekler

Avrupayı fetheden dernek

Harfanın başında Salı günü, Türk El Sanatlarını Tanıtma Derneği, nin İzmir caddesindeki lokalinde büyük bir hareketlilik göze çarpıyordu. Çok zarif ve şık hanımlar, ellerindeki ufak - tefek el sanatlarını birbirlerine gösteriyor, hararetli hararetli konuşarak, satış mağazasından lokalin arkadaki toplantı odasına geçiyorlar» di.

Dernek üyeleri, ölü mevsime rağmen, yazın tatil yapmadılar, İzmir caddesindeki satış mağazasında, türk

Belgeli Öğrenci, Dinleyici Öğrenci vs..

Jala CANDAN

Milli Eğitim Bakanı Dr. İbrahim Öktemin, tek dersten kalan öğrencilerin, bu ders yılı sonuna doğru alman bir karara uyularak, bundan sonra borçlu sıfatile bir üst sınıfa gidemiyeceklerini bildirmesi, bu durumda olan birçok çocuğu ve ailelerini hayâl kırıklığına uğratmıştır. Ama önemli olan bu değildir, önemli olan, bu kararın ve bu gibi kararları doğuran, bütün yükü çocuklara yükleyen bir eğitim politikasının, "başarısız çocuk" problemine bir hal çaresi getirip getirmiyeceğidir.

Memleketinizde, birçok alanda olduğu gibi, bu alanda ne yazık ki hiç. bir ilmi araştırma yapılmamaktadır. Ortada, gözle görülen bir gerçek vardır : ortaokulun birinci sınıfından itibaren sokağa atılan belgeli öğrencilerle, sınıflarda, derslerden sorumlu olmadan, dinleyici sıfatile bulunan çocuklar, bugüne kadar dâvanın halline yardımcı olamamakla kalmamış, aynî zamanda "başarısız öğrenci" meselesine bir de "değişik gençlik" probleminin eklenmesine yol açmışlardır. Okullarda yürütülecek sathi bur soruşturma bile, "dinleyici öğrenciler"in okul idarelerinin başına açtıkları dertleri anlatmaya yetecektir. Bir öğrenciye başarısızdır diye belge vermek, onu, henüz küçük yaşta adam olmamaya mahkûm etmek demektir. Oysa ki bir Milli Eğitim Bakanlığının ödevi, başarılı çocuğa diploma vermekten çok, bütün imkânları kullanarak, bütün çocukları başarılı kumaya çalışmak, bunun için gerekti tedbirleri aramaktır. Çocuk okumuyorsa, suçu yal. nızca bir "okumama", psikozuna yüklemek bence insafsızlık olur. Ailenin, okulun ve eğitim sisteminin, okuma şartlarının ve hatta çocuğun eline verdiğimiz kitabın bundan en az çocuk kadar sorumlu olduğunu düşünmek, meseleye başka bir yönden bakmamıza yol açacaktır. Amerikada sistem değişiktir ama, bir çocuk, mecbur tutulduğu derslerden iki tanesinden geçecek kadar not alamazsa gelecek yıl bir üst sınıfı, o derslerden borçlu olarak okur. yani gelecek yıl, hem almaya mecbur olduğu dört dersi alır, hem de bir aşağıki sınıfta kaldığı dersleri takip eder ve bunlardan sorumludur. Gördüğü ceza, ihtiyari olarak alacağı hafif dersler yerine, bu borçlu olduğu dersleri almasıdır. Ama asıl mesele, bir öğrencinin borçlu olarak sınıfını geçip geçmemesi değil de, öğretim ve eğitim sistemine yön veren zihniyet, tir. Çocuk okulu severse başarılı olur Çocuğu cezalandırmadan, ana okulu sevdirecek yolların bulunması şarttır. Başarısız çocuk yoktur, Çünkü böyle çocuklar pek nadiren doğarlar. Ama başarıya yöneltilmemiş, ziyan edilmiş çocuklar çoktur ve nüfus arttıkça, okul ve öğretmen yetersizliği sonucunda, çocukların başarısızlığı tabiatile artar. Öğretmenlerin bugünün şartlarına uygun olarak eğitilmeleri, zaman zaman kurslara tâbi tutulmaları, öğretim sisteminin nazariyatçılıktan kurtarılması, kitapların daha kolay anlaşılır, daha çekici hale getirilmesi ve başarısız öğrenci yanında başarısız öğretmenin de dikkate alınması herhalde dâvaya büyük çapta yardım edecektir. Bir öğrenci, bir ders yılı içinde aynı dersten dört-beş öğretmen değiştirirse, başarılı olabilir mi? Bütün bu meseleler muallâkta beklerken, tek bir dersten zayıf not almış öğrenciyi sınıfta bırakmak veya orta 3'te ise, bütün bir ders yılı okula gitmekten mahrum edip, sokağa itmek ne aile ne okul, ne de toplum için yararlı bir iştir.

el sanatlarım tanıtmak için nöbet beklediler. Ayrıca, hem tanınmıyan el Sanatlarını keşfetmek, tanıtmak veya -mevcut sanatları günün ihtiyaçlarına ve zevkine daha uygun bir şekilde geliştirmek, hem de sanatçılara yeni fikirler, yeni modeller götürmek için yurt gezilerine çıktılar. Böylece, yenilikler toplanacak ve yılbaşına kadar mağaza en zengin çeşitlerle dolacaktır.

Bu Nisan başında Floransada, milletlerarası bir el ve halk sanatları sergisine katılan Türk El Sanatlarını Tanıtma Derneği gerçekten çok büyük bir başarı, kazandı. İnce gümüş .işleri, değişik ve çok güzel İşlenmiş bakır işleri, yeni şekilde kullanılan eski işlemeler, sıcak renkli' kilim ve cicimleri ile Dernek Avrupayı âdeta fethetti. İtalya Milli Eğitim Bakanı, sergiyi takdim eden Dernek üyesi Sevim Payzına:

"— Lütfen, bu güzel şeyleri gelecek yıl da burada görelim. Bunlar fevkalâde şeyler" demek zorunda kaldı.

Dışişleri Bakanlığı Kültür Bürosunun teşebbüsüyle katıldığımız bu milletlerarası sergide Türkiye, Fransa, Çekoslovakya, 38 millet arasında en güzel sergi mansiyonunu alan devletler oldular. Sergiye Ankara ve İstanbul Olgunlaşma Enstitüleri ile Türk El Sanatlarını Tanıtana Derneği katılmıştı. Sergi bundan sonra Roma basın Bürosunda ve Viyanada tekrar açıldı, Avrupada birçok sanat dergilerinin, hayranlıklarını belirtmelerine vesile oldu. Bu arada, meşhur'kadın dergisi Marie.Claire, mankenlerini göndererek, türk kıyafetleri, türk ziynet eşyaları ve türk dekoratif malzemesi İle büyük bir röportaj hazırladı Türk El Sanatlarını Tanıtma Derneğinin yılardanberi Anadoludan titizlikle topladığı ince gümüş işleri, modernleştirilmiş veya olduğu gibi kullanılmış gümüş kolyeler özellikle çok büyük bir rağbet gördü.

Derneğin kuruluşa ve amacı

1953 yılında Ankarada kurulan Derneğin amacı, el sanatlarımızı geliştirmek, onları yurt içinde ve yurt dışında tanıtarak, aynı zamanda el sanatçılarına ve ev kadınlarına bir faaliyet ve kazanç sahası açmaktır. Derneğin İzmir caddesindeki lokalinde bakır, gümüş, nakış, kilim, tah. ta, dokuma ve diğer el sanatları devamlı surette teşhir edilmekte ve her türlü satışı karşılıyacak bollukta mev cut bulundurulmaktadır. Bununla ilgili olarak bir üye, AKİS muhabirine şöyle dedi :.

"— Avrupa sergilerinde büyük başarı kazandık ve çok sipariş aldık. Özellikle 'Fatamanın Eli' kolyesi İtalyayı âdeta fethetti. Ama satış yapma imkânından mahrumduk. Ancak sipariş alabildik. Bunun da, memlekete dönünce, bir takım mahzurları ile karşılaştık. Eğer seneye aynı şekilde sergi yapılacaksa, satış için de muhakkak, gerekli bütün imkânları kullanmak lâzımdır. Çünkü el sanatını göstermek yetmez, onu muhakkak satmak, hatırlanacak şekilde bütün dünyaya yaymak lâzımdır."

Türk El Sanatlarını Tanıtma Derneğinin en son ve çok tutunan bir yeniliği, kilim ve dokuma parçalarından, deri ile karıştırılarak yapılan çantalardır. Bakır üzerine emaye iğneler, broşlar hem ucuz, hem çekici hediyeliklerdir. Yılbaşı hediyelikleri için Dernek bol bol anahtarlık hazırlamıştır, Balık burcu anahtarlığı, üstü savatlı minimini bir eski zaman mühürü ile yapılmış anahtarlık ve daha birçok çeşitleri göze çarpmaktadır. Bir genç kızın müzelerden model alarak hazırladığı topraktan vazo ve şarap, bardakları gerçekten çok ilginçtir.

Türk El Sanatlarım Tanıtma Derneği, Yavrucak köyünden, sicimden yapılmış, içi plâstik kaplı, çok şık pazar çantaları ve Nallıhan civarından da beze yapılmış çok şık amerikan servisleri toplıyarak bunları satışa arzet. miştir. Eski türk motiflerinin, bazen modernleştirilerek, camlatılıp duvara asılması, çok değişik bir dekorasyon malzemesi ortaya çıkarmıştır. Siyah fon üzerine sırma ile işlenmiş küçük bir cami silûleti de göz alıcı olmuştur. Dernek, bütün bu malzeme ve motifleri ev dekorasyonunda, çeşitli yerlerde kullanmaktadır. Birçok cicim ve dokumalıklar döşemelik kumaş olarak kullanılmaktadır. Kilim, modern dekorasyonun artık sakınılmaz bir parçası haline gelmiştir. Dernek, bütün eskilikleri değerlendirirken, arap harfleriyle de mücadele etmekte ve sanatın. âdi piyasa mallarında görüldüğü gibi, istismara gidilerek, kötü şekilde geliş, mesine engel olmaktadır.

Harikulâde New York Dünya Fuarı 22 Nisan'da açılıyor.

PanAm ile Dünya Fuarını ziyaret seyahatinizin sadece ilk merhalesidir

Bu sene A. B. D.'ni ziyaret edecekler muhakkak New York Dünya Fuarını da görmelidirler.

Diğer bütün havayollarına nisbetle daha çok transatlantik jet seferi yapan PanAm, Fuarın resmî müracaat merkezlerinden biridir. Ve PanAm paranızın karşılığından çok daha fazlasını istifadenize âmade kılar.

PanAm'ın temin ettiği hususi tenzilâtlı tarifeler: PanAm'ın yeni bilet ücretleri şimdi A. B. D. seyahatinizde %21 kadar tasarruf etmenizi sağlar. PanAm ayrıca Amerika *dahilinde* de sizler için tenzilât temin etmektedir. Otel, şehir içi gezileri ve Dünya Fuarı giriş biletiniz dahil, yalnız $ 17 ödiyerek New York'da 3 gün 2 gece geçirebilir, bütün Amerikada sadece $ 6 karşılığında (yemek için günde $ 6 ödemek lüzımdır) 50 lüks Sheraton otelinden herhangi birinde kalabilirsiniz. Pan American, temin ettiği sayısız tenzilât sayesinde seyahat için ayırdığınız paradan azami istifade etmenizi sağlar.

PanAm ile daha çok yer görünüz: Yalnız PanAm 15 A. B. D. şehrine, *direkt* olarak, aktarmasız sefer yapar. Amerikaya New York'dan girip Fuarı gördükten sonra PanAm'ın uğradığı herhangi başka bir şehirden direkt olarak dönebilir, *hiçbir ilâve ücret ödemeden* 20 şehir görebilirsiniz.

PanAm ile seyahatinizde misafirperver, iki dil konuşan kabin memurlarının yakın alâkalarından... *Paris'in meşhur Maxim's* Lokantasının nefis yemeklerinden... ve dünyanın en tecrübeli havayolu ile seyahat etmenin verdiği *huzurdan* istifade edersiniz.

Rezervasyon ve Fuar hakkında malûmat için PanAm Seyahat Acentenize veya Bürolarımıza müracaat ediniz:

İstanbul: Hilton Mahalli, Tel.: 47 45 30…
Ankara: Atatürk Blv. 53, Tel.: 12 11 20…
İzmir: İzmir Palas Oteli, Tel.: 32 1 0…
Adana: Ağba Oteli, Tel.: 32 3…

Dünyanın En Tecrübeli Havayolu
PanAm ile Daha İyi Seyahat Edersiniz

Atlantikte Birinci... Pasifikte Birinci... Lâtin Amerikada Birinci... dünya turunda birinci...

Yayınlar

Bizi dinler misiniz?"

Haftanın başındaki Pazar sabahı 10.45'de, Ankara Radyosu dinleyicilerinin büyük çoğunluğu hayretler içinde kaldı. "Bizi dinler misiniz?" adlı, dinleyicilerle sohbet programınla konuşan Radyo sözcüsü, bir önceli AKİS'te çıkan ve Ankara Radyonun haberlerini ağır şekilde tenkit eden yazışını bir kelimesini bile çıkarmadan okumaktaydı. Yazının okunması bittikten sonra Radyo söz-, cüsü "dergi yazarının genellikle haklı, hattâ çok haklı olduğunu" belirtti ve kendisine teşekkür etti,

"Bizi dinler misiniz?" adlı prog. ram, son birkaç haltadır çok ilginç almağa başlamıştır. İki hatta önce de Meclis Başkanının Mecliste yaptığı yersiz konuşmaya Radyo sözcüsü nâzik, ama çok kesin bir dille cevap vermiş işin aslını açıklamıştır.

Bu programda bir-iki yıldır, yayın hataları, ama genellikte küçük ve önemsiz hatalar açıklanmakta, dinle. yici mektuplarına cevap verilmekteydi Radyo İdaresi ilk defadır ki muhtar bir idare olduğunu belirtiyor, meselâ Meclis Başkanına karşı bir tavır takınmaktan çekinmiyor •bağımsızlığını apaçık savunuyor, ilân .ediyordu. Radyo İdaresi ilk defadır ki 10 milyonu aşan dinleyicisine, Radyoyu ağır şekilde tenkit eden bir yazıyı duyuruyordu. Sözcü, "Gerçi çeşitli imkânsızlıklardan söz açılabilir, mazeretler ileri sürülebilir ama, radyo dinleyici..leri mikrofon gerisi hizmetleri aksatan nedenleri bilmek, araştırmak zorunda değildir" diye konuştu.

Redaktörün günahı

"Bu program yayınlanırken, "Türkiye Radyoları Haber Merkezi" gibi cafcaflı bir ad taşıyan, aslında sadece bir tek odadan ibaret haberler servisindeki iki redaktör - zaten hepsi, altı kişidir, kulak kesildi, 24 saat.kesintisiz devam etmesi gereken hizmeti yürütebilmek için günde 10, hattâ 15 saat çalışmaları gerekiyor, bu işleri, karşılığı olarak da, hertürlü teminattan yoksun, 600-700 lira' kadar bir para alıyorlardı.

Aslına bakılırsa, modern radyoculuk ilkelerinin radyoya girmesini önleyen radyocular değil, mevzuattır, tahsisattır, kararnamedir. Haber kaynakları mahduttur. Haberler hakkında çıkan her tenkit, redaktörleri ağlamaklı yapmaktadır. Redaktörler durumu açıklayanamanın çaresizliği İçinde kıvranmaktadırlar. Radyo İdaresi yıllardır, bu durumu düzeltecek bir çare aramamıştır,

Program bitince redaktörler endi. şe ve üzüntüyle birbirlerinin yüzüne baktılar. Bunca kusuruna, ihmaline rağmen Radyo, kendisi hakkındaki ağır bir tenkit yazısını bizzat yaymakta beis görmüyordu! Bu, olacak .şey değildi!

Fakat bu halleri uzun sürmedi. Telâşlan boşunaydı. Bu "yeni hava'dan, bu "açık yüreklilik"ten onlar da memnun kalmışlardı. Derin birer "Oh" çektiler. Nihayet Radyoda yeni bir devir açılıyordu. Radyo, şunun bunun emrinde bir hoparlör olanaktan kesin olarak çıkmıştı. Bir BBC olmak için .belki daha çok yıllar gerekti ama, hiç değilse o yolda olduğunu bilmek, insana şevk ve güven veriyordu. Ebette ki, itibarlı bir kurumda çalışmanın tadı, onuru başkaydı Gerçeği öğren, mek isteyen dinleyicilerin. "Radyo ne diyecek bakalım?" diye bekleyecekleri günler belki de çok uzakta değildi.

Redaktörler haberlerin üzerine eğildikleri sırada, Radyonun telefonları çalıyor, memnun dinleyiciler "açık 'kalpli". Radyoyu tebrik ediyorlardı.

- BBC, RTF ve Bizim TRT. -

Turgut ÖZAKMAN

BBC'de 17 bin, RTF'de 12 bin kişi çalınmaktadır. Türkiye Radyoların. da çalışanların sayısı ise bugün bini aşmamakladır. Mısırda 25, Yugoslavyada 29, Cezayirde 16, Finlandiyada 66 radyo istasyonu vardır. Türkiyede ise 11. Türkiye tâkat (kw) bakımından dünya memleketleri arasında 36. sırayı işgal edebilmektedir. Bir minyatür devlet olan Mo. nako radyolarının takatli bile Türkiye Radyolarının takati toplamından çok aşağıda değildir. 359 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Kanunıınun Türkiye Radyolarını bir hamlede BBC veya RTF'nin imkânlarına kavuşturacağım sanmak hayâl olur. Ama işin garibi kanun, TRT'-ye, BBC'nin, RTF'nin görevlerimden daha ağır ve çetin görevler, sorumluluklar yüklemiştir. Fakat bunları gerçekleştirebilmek için gerek, li yeterli imkânları sağlamış değildir. Kadrolar Maliye Bakanlığından, Devlet Personel Dairesinden, Turizm ve Tanıtma Bakanlığından geçer ve ancak ilgili memurların aklı yatarsa onaylanır, yoksa geri çevrilir. İlgili memurların bir kısmının radyoyu bir gazino sandıklarını ve böyle değerlendirdiklerini söylemek, ne yazık ki, haksızlık olmıyacaktır.

Bugün yurdumuzun her tarafından dinlenebilir bir t ürk radyosuna sahip değiliz, 2 kw. tâkatindeki il radyoları ancak, kâğıt üzerinde sayıyı kabartan bir unsur, bir tesellidir. Gerçekte, az sayıdaki dinleyicilerle sayısı pek az U radyocularım oyalayan, oyuncak radyolardır. Ankara , Radyosu, bu yüzden bütün memleketin haber, kültür ve vakit geçirme İhtiyacını karşılamak zorunda kalmaktadır. Programları da tabii, üslûp birliğinden, ortak bir karakter ve etkili bir muhtevadan yoksun olmaktadır. Türkiyede yeni ve yüksek takatli radyolar kurmak bir lüks değil, kaçınılamaz bir görevdir. Yabancı radyoların yayınları ile boy ölçüşmek bir çeşit milli savunma hizmeti haline gelmiştir. İlgililerin, Türkiyeyi hedef almış radyo savaşını incelemeleri vakti geldi de geçti bile!.. Rad. yoyu "yalnız sustuğu zaman hatırlayan" İlgililer, radyo şebekesinin ıslahı,' yeni tesislerin kurulması için gerekli ödeneği vermekte güçlük çıkarmayı unutmalıdırlar. Radyo, geri kalmış bir ülkede, iyi kullanılabilirse okuldur, üniversitedir, kitaplıktır, konser salonudur, sahnedir, çocuk bahçesidir, gazetedir, dergidir. Kısacası Batıdır, medeniyettir. Medeniyet de ucuz değildir!.

TİYATRO

istanbul

Arenada ilk oyun

İstanbulda yeni mevsime, 20 Eylülde, ilk giren Arena Tiyatrosu olacak. Hazırladığı eser, "Mr. Nato" adlı politik bir hiciv oyunudur. Son millet, lerarası politika olayları dolayısıyla sık sık adı geçen Nato, böylelikle, İstanbul sahnelerine de çıkarılmış olacaktır.

"Mr, Nato'yu Devlet Tiyatrosu rejisörlerinden Ziya Demirel sahneye koymaktadır. Oyun, macar asıllı bir ingiliz yazarı olan George Tabario'. nundur ve Seniye Keskin tarafından dilimize çevrilmiştir. Dekorlarıyla köstümlerini ilgi Adalan hazırlamıştır. Başrollerini de Yıldırım Keskin ile Altan Karındaş oynıyacaklardır.

Arena Tiyatrosu mevsime iki oyunla girmektedir. Münavebeyle oynanacak ikinci oyun da Roger Ferdi, nand'ın "Kargalar Okulundur. Bu oyunda önemli rollerden birine, Kent Oyuncuları topluluğundan ayrılarak Arenaya geçmiş olan genç sanatçı Gül sün Kamu hazırlanmaktadır.

"Ulvi Uraz Tiyatrosu

Geçen mevsim tiyatro faaliyetine katılmadığı gibi, başka sahnelerde rol de almamış olan Ulvi Uraz, bu mevsim Küçük Sahnede yeni bir kadro ile çalışmıya bağlıyacaktır.

Yeni topluluk 1 Ekimde, gene "Ulvi Uraz ve Arkadaşları" adı altında perdesini açacak ve ilk eser olarak Haldun Tanerin "Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım" adlı yeni bir komedisini oynamıyan bağlıyacaktır.

Bu komedide rol alan başlıca sanatçılar şunlardır: Ulvi Uraz, Alev Koral, Nur İnsel ve İstanbul Şehir Tiyatrosundan misafir sanatçı ola. rak- Müfit Kiper.

Kent Oyuncuları

Kent Oyuncuları topluluğu yeni mevsime, son zamanlarda pek revaçta olan epik bir oyunla girmiye hazırlanmaktadır : Bertolt Brecht'in "üç Kuruşluk Opera"sı. Bu Ünlü müzikali Kent Oyuncuları topluluğunda yeni bir rejisör, Tuncay Cardar sahneye koymaktadır ve hazırlık çalışmaları, nın Ekimden önce tamamlanamıyacağı sanılmaktadır.

Dormen Tiyatrosu

Dormen Tiyatrosu ise, yeni mevsim başında, geçen mevsim sonu çıkardığı ve kısa bir süre oynadığı, Turgut Özakmanın "Bulvar" müzikaline de-

Piyes gördüm

Oyun : "Siz ne yapardınız?" .("Laure at les Jacoues").

Yazan: Gabriei Arout.

Çeviren : Aygen Törüner.

Tiyatro : Meydan Sahnesi.

Sahneye koyan : Kartal Tibet,

Dekor - Kostüm : Çetin Köroğlu,

Konu : Çoğu tiyatro yazarları, erkeklerin ezeli poligami düşkünlüğünü işlemişler, bir erkeğin çeşitli kadınlarla olan maceralarındaki çeşitli tutumlarını, davranışlarım, duygularını anlatmıya çalışmışlardır. "İkiz Kardeşim David" yazarı daha orijinal bir konuyu işliyor: dört değişik erkek mizacı karşısında bir tek ve aynı kadının çeşitli tutumunu, davranışını, tep. kişini gösteriyor. Her perdesi ayrı ayrı oynanabilecek nitelikte olan bu komedide, Laure'un her perde başlarken, sevgilisine kaçmak için aynı mektubu bıraktığı dört Jacques -dört koca tipi- görüyoruz. Tahmin edileceği gibi, her birinin çaldığı "hava" başka bir "hava"dır. Galiba IV. Jacques kadının en sevdiği havayı "kötek havası'nı çalıyor ve. herşey yoluna giriyor.

Oynıyanlar : Esin Avcı (Laure), Kartal Tibet (L Jacques), Teoman Özer (H. Jacques), Yılmaz Gruda (III, Jacques), Çetin Köroğlu (IV, Jacgues), Mediha Köroğlu (Irene).

Beğendiğim : Kartal Tibetin canlı, hareketli sahne düzeni. Çetin Köroğiunun özenli, zayıf dekoru, Aygen Törünerin akıcı çevirisi. Yılmaz Grudamn-çok terlemesine ve, nedense mendilini kullanmıya lüzum görmemiş olmasına rağmen- III. Jacques'da çizmeği başardığı, nüanslı koca tipi ve 1 Nisan şakası ve gülünçlüğü içinde, aldatılmış olmanın acısınıda belirtmeyi başaran, iyi çalışılmış kompozisyonu.

Beğenemediğim : Esin Avcının, değişik mizaçtaki dört erkek, dört koca karşısında .değişmez durumu kadar- değişmiyen -ve dişi tarafı gölgede kalan- Laure'u, Çetin Köroğlunun, belki ilk akşamın heyecanıyla, komedi havasını aşan, dayak faslında ve sahnede ne varsa kırıp geçirmekte -elini kanatacak kadar- aşırılığa kayan IV. Jacques'ı.

Sonuç : Dördüncü tabloya kadar .hattâ, o tabloda bile- fransız nüktesiyle yüklü, "salon" seyircisine seslenen, ince bir "skeç" serisi, mekanizmasını daha birinci tablonun sonunda ele verdiği halde eğlendiriyor, ilgi le İzleniyor

Lütfi AY

Meydan Sahnesinde "Siz ne yapardınız?"
.„ *Cennetten çıkmadır.*'

vam edecektir. Topluluk eski kadro, sunu muhafaza etmekte ve, şimdi Ankarada vermekte olduğu "Şâhâne Züğürtler" temsillerini bitirdikten sonra İstanbula dönerek, 1 Ekimde per. desini açmıya hazırlanmaktadır.

Ankara

Devlet Tiyatrosu

Bu ay içinde Devlet Tiyatrosunun Londrada yapılmakta olan yıllık "Dünya Tiyatro Sezonuna -World Theatre Season- davet edilmesi beklenmektedir. Bilindiği gibi, Sunday Telegraph gazetesi ile Royal Shakespeare Tiyatrosunun ve tanınmış rejisör, prodüktör Peter Daubeny'nin düzenlemekte oldukları bu milletlerarası tiyatro hareketi hızla gelişmekle ve bu "Sezon" â katılan memleketler yıldanyıla fazlalaşmaktadır. Son "Dünya Tiyatro Sezonu" na Fransa, Almanya, İtalya, İrlanda, Polonya, Yunanistan ve Rusyanın katılmış olmaları da bunu göstermektedir.

Bu konuda bir ilk görüşme, Londrada, bu hareketin idarecilerinden Mark Lynford ile Londra Büyük Elçimiz Zeki Kuneralp, Kültür müşaviri ve Devlet Tiyatrosu rejisörlerinden Mahir Canova arasında bu yaz Londrada yapılmıştır. Bu görüşmede ingiliz idareci ve sanat adamı önümüzdeki sezona Türk Devlet Tiyatrosunun biri klâsik, öbürü modern iki yerli oyunla katılmasının memnunluk uyandıracağını ve . bu temsillerin Londrada ' Aldwych Tiyatrosunda birer hafta süreyle oynanabileceğini ileri sürmüş, ancak daha önce rejisör, prodüktör Peter Dubeny'nin Ankaraya giderek Devlet Tiyatrosu yöneticilerile ilk teması yapmasının faydalı olacağını belirtmiştir.

Öğrendiğimize göre Devlet Tiyatrosu, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından gerçekleşmesi istenen bu teklifi olumlu karşılamış, İngilteredeki bu sanat hareketinin ikinci bir Milletler Tiyatrosu faaliyeti halini alacak şekilde hızla geliştiğini dikkate alarak, adıgeçen ingiliz prodüktörü Peter Dautoeny'yi Mevsimin ilk ' ayı başlarında Ankarada misafir etmeğe hazır olduğunu İlgililere bildirmiştir. Bu ziyaret gerçekleştiği takdirde Devlet Tiyatrosunun gelecek mevsim Londra "Sezon" una katılıp katılmıyacağı kesin olarak belli olacaktır.

Dormen Tiyatrosu Ankarada

Haldun Dormen topluluğu, yeni mevsimin eşiğinde, Ankaraya gelmiş. ve Büyük Sinemada, geçen mevsim İstanbulda en uzun ömürlü tiyatro süksesini yaratmış, aylarca afişte kalmış olan Jacques Deval'in "Şâhâne Züğürtler - Tovaritch" komedisini - 5 Eylülden 20 Eylüle kadar - oynamıya başlamıştır.

Aylardanberi tiyatrodan uzak kalmış olan Ankara seyircisi, havaların da serin gitmesiyle, Dormen topluluğunun kendisine sunmuş olduğu bu eski, fakat pek ünlü fransız komedisini büyük bir ilgiyle karşılamıştır.

"Şâhâne Züğürtler" de bellibaşlı roller, İstanbulda olduğu gibi Haldun Dormen (Prens Mikael, Uratieff), Ayfer Feray (Grand Düşes Uratieff), Nisa Serezli (Fernande Dupont) ve Turgut Boralı (Charles Dupont) tarafından oynanmakta ve zevkle seyredilmektedir.

Dormen topluluğu 20 Eylülden sonra İstanbula dönecek ve geçen mevsim sonu sahneye koyup bir ay oynadığı Turgut Özakmanın "Bulvar" komedi müzikaline' devam edecektir.

Biliyor muydunuz?

— ANKARADA YENİ TİYATRO MEVSİMİ, 9 EYLÜL akşamı Meydan Sahnesinin perdesiyle açılmışlar. Meydan Sahnesi mevsimi açık oyunu olarak, Basın mensuplarının ve seçkin bir davetli topluluğunun önünde, Aygen Tarinerin Gabriel Arout'dan çevirdiği "Siz ne yapan dınız?" komedisinin ilk temsilini vermiştir. Kartal Tibetin sahneyi koyduğu, Çetin Köroğlunun dekorlarını çizdiği ve başrolünü oynadğı bu fransız komedisi ilk temsilde beğenilmiş, bütün sanatçılar uzun uzun alkışlanmışlardır.

— İSTANBUL ŞEHİR TİYATROSUNUN GENÇ rejisörlerinden Nü? vit Özdoğru, Devlet Tiyatrosu Genel Müdürü Cüneyt Gökçerin daveti üzerine Ankaraya gelmiş ve Üçüncü Tiyatroda mevsimin ilk eseri olarak oynanacak irlandalı yazar S.O'Casey'nin "Dünyanın Düzeni" adlı payesini sahneye koymak üzere provalara başlamıştır, Nüvit Özdoğru, Devlet Tiyatrosunun bir eseri sahneye koymak, ya da bir rolü oynamak üzere İstanbul Şehir Tiyatrosundan davet ettiği üçüncü sanatçıdır. Bilindiği gibi ilk davet edilen sanatçı, "Gsncosman''i sahneye koyan, daha sonra da Cevat Fehminin "Göç"ünde yaşlı Kaptan rolünü oynıyan rahmetli Behzat Butak, ikinci sanatçı ise Yıldırım Önalın yerine Ustinov'un "Foto Finiş"inde yaşlı Şam'ı bir süre oynıyan Müfit Kiper olmuştu.

— GEÇEN MEVSİM İSTANBUL ŞEHİR TİYATROSU İle Küçük Sahnede üç oyun sahneye koymuş olan genç rejisör Coşkun Tunçtan] kısa bir süre için Paristen Cönmüş ve gene Şehir Tiyatrosunda, mevsimin ilk oyunlarından biri olarak seçilen, Moliere'in "Tartuffe"ünlü sahneye koymak üzere çalışmalara başlamıştır.

— PARİSTE ÇIKAN "L'AVANT - SCENE" DERGİSİNİN son gelen Eylül sayısında, Georges Wilson'un T.N.P. de sahneye koyduğu Maksim Gorkinin "Les Enfante du Soleil - Güneşin Çocukları" adlı oyunu yayınlanmış ve bu oyunu rusçadan fransızcaya - Georges Daniel takma adıyla adapte etmiş olan Coşkun Tunçtanın, bir resmi konularak, hakkında şu bilgiler verilmiştir: "1935 de İstanbulda doğmuştur, babası türk, annesi beyaz rustur. Lise öğrenimini bir fransız ko. lejinde, tiyatro öğrenimini de, Ankara Devlet Konservatuvarında başladıktan sonra, Pariste, Charles Dullin Okulunda bitirmiştir. Georges Leroy'nın talebesidir. 1958 denberi Parise yerleşmiştir. Zagrepte Komedijla Tiyatrosunda Dürrenmatt'ın Frank V' ini, İstanbul Şehir Tiyatrosunda Robert Thomas'nın "Sekiz Kadın'ını, Victor Hugo'nun Bin Frank Mükâfat'ını, Goldoni'nin 'Otelci Kadın'ını, Küçük Sahne, de Andrief'in 'Fikir Oyunu'nu, Oraloğlu Tiyatrosunda da Monte Doyle'un 'Singpost to Murder'ini sahneye koymuş, rusçadan fransızcaya onbeşe yakın piyes çevirmiş, bu arada Turgeniefin on piyesten ibaret Tiyatro Külliyatı, Arche yayınevi tarafından iki cilt halinde yayımlanmıştır. Oyuncu olarak Ankara Devlet Tiyatrosunda, 1959 danberi de Fransada çeşitli turnelerle festivallerde çalışmıştır."

S İ N E M A

Hayati Hamzaoğlu ve Sezer Sezin : "Cehennem Arkadaşları"n da
Bir *"yıldız" yeniden doğuyor!*

Filmcilik

Türkiye: 1964-65

Türk sinemasında Mayıs ile Ekim aylan, hemen o yılın yeni sinema mevsimine yetiştirilecek filmlerin çekildikleri aylardır. Bu ayların dışınla da Türkiyede yine film çekimi yapılmaktadır ama bu, dana çok fantezilir ve belirli ayların ötesinde hiç bir yapımcı, yeni filimler için yatırıma girişmemektedir.

Türkiyedeki, sinema salonları, sa. yısı bellidir. Yine Türkiyede bu belli sinema salonlarında bilinci vizyon film gösterme haftaları da bellidir. Bu iki bellilik arasında ortaya, sinemaya giden yerli film seyircisinin de yaklaşık sayısı rahatlıkla çıkarılabilir. Türk film yapımcıları bütün güçlerini İç pa zara vermişlerdir ve ne yaparlarsa İç pazara sürerek, hemen karşılığının geri dönüp gelmesini beklemektedirler. Türk film yapımcısı için dış pazar diye bir gerçek yoktur. Ama böyle bir gerçeği bilmemesinde ve tanımamasın, da da onun herhangi bir suçu olduğu söylenemez. Bunun sebebi açık ve ortadadır. Türk film yapımcıları, dış pazar isterlerinin neler olduğunu bugüne kadar bir türlü kestirememişlerdir Ve küçük çırpınmalar veya çıkışlar da yolun yarısına varmadan sönüp tü. kenmeye baştan mahkûm olmuştur.

Yapımcılar, dış pazara çıkmanın herşeyden önce ulusal bir sinema ile mümkün olabileceği ve ancak kendi gerçeklerimizi yansıtan filmlerle batı ülkelerinde ham seyirci ve hem de alıcı bulabileceğimiz gerçeğini uzun süre kabul etmek istememişle; «endi bildiklerini okumuşlardır. Ama bir Ulvi Doğan ve bir "Susuz Yaz" olayı, türkiyeli film yapımcılarının gözlerini dört açmıştır.

Bu uyanma ve uyarılma dönemin, de türk film yapımcıları, dış pazarlara açılma imkânını akıllıca kullanabilecekler midir? Yani "Susuz Yaz" örneğinden yola çıkıp, kendi gerçeklerimizi yansıtan filmler yaparak, böylece dış pazarlarda yeni bir alan daha kazanmış olacaklardır ki, bu yeni elde edile, cek alan, eldeki mevcut eski iç pazara bakarak hem çok daha verimli, hem de büyük kazanç getiricidir.

Bu, ya olur, ya olmaz. İstenilen, olması ve gerçekleşmesidir. Türk sinemasında bu yeni mevsim için hazırlıklar - öyle sevindirici olmamakla beraber - bu yeni yola doğru yönelmeğe başlamıştır. Asıl büyük çoğunluk ise, yine bildiğini okumakta, kötü amerikan filmlerinden uyarlamalar ve kopyalamalarla vakit geçirmekte ve seyircisini oyalamamaktadır.

Küçük umutlar

Son siyasal olaylar, yurdun bütün dik katinin Kıbrıs üzerine dikilmesi ve, dolanlı bir yoldan da olsa, eskimiş

türk.yunan düşmanlığının yeniden alevlenmesi; sömürmeye hazır bazı yapımcıları bu tür konuları işlemeye it. miştir. 1964-65 sinema mevsiminde, konusunu sözde Kurtuluş Savaşımızdan alan, fakat bunu ya resimli roman kahramanı "Lone Ranger-Maskeli Süvari", ya da "Zorro" ya benzeterek ulusal bir hareket olmaktan uzaklaştıran yarı western havasına sokan filimler bu yılın filmleri arasında yeni bir tür ola, rak kendilerini göstereceklerdir.

Asıl' büyük çoğunluk, kötü kopya ve uyarlamalarla türk sinemasında bu yıl da hakimiyetini sürdürecektir. Bunların senâryoculuklarını Bülent Oran,. İlhan Engin ve Süavi Sualp; rejisörlüklerini de Hulki Saner, Ülkü Eraka - lın, Nejat Saydam ve Yavuz Yalınkılıç yapmaktadır. Bir ikinci grupta da eski yılların melodramları ile vodvillerini günümüze göre adapte edenler ve böylece günlerini gün edenler vardır. Bunların içinde en belirgini doktor Ar. şavir Alyanaktır.

Geridekiler, orta kuşak ile yeni kuşak rejisörleridir. Bugün türk sinemasını hâlâ orta kuşak rejisörleri temsil etmektedirler. Bunun gerçek sebebi de, orta kuşak rejisörlerinin hemen hepsinin yapımcılığa da girişmiş olmalarıdır. Orta kuşağı takip den gençler ise, kendilerinden önce gelmişlerin yolunu takip etmekte ve yavaş yavaş onlar da emekçilikten patronluğa, yani yapımcılığa doğru, kaymaktadırlar.

Orta kuşak içinde en ilgi çekici olanları Metin Erksan, Memduh Ün, Atıf Yılmaz ve Osman P. Seden dörtlüğüdür. Bu dört rejisörden, Metin Erksan da dahil, dördü de yapımcıdır. İçlerinde en başarılı sinema teknikeri' Seden, fakat en ağır yapımcılık yükü altında ezileni de yine Sedendir. Kemal Filmin rejisörü ve yönetici yapımcısı olan Seden, yılda 10 a yakın film çevirmekte ve bunların hiç biri elle tutulur bir kalite başarısına ula. şamamaktadır. Yalnız, yine hemen hepsi ticarî başarıya erişmekte ve bir çoğu yılın hasılat rekoru kıranları arasında yer almaktadır.

Seden kadar' sağlam bir sinema teknikeri olmamakla beraber, ondan da zaman zaman aşağı kalmayan Memduh Ün, kendi yapım şirketi adına Sedenden çok daha az tavizci davranmaktadır. Geçen sinema mevsiminde Memduh Ün, bir "Susuz Yaz" dan çok daha başarılı "Ağaçlar Ayakta Ölür" ü, ayakları çok sağlam basan bir polsiye "Bire On Vardı" yi meydana getirmiştir. Yalnız, aradaki tek fark, bu filmlerin teknik yapıda sağlam, fakat kendi gerçeklerimize uyarlık bakımından ise havada kalmışlıklarıdır.

Bu tutarsızlık, Ünü, bu yıl rejisörlükten çok yapımcılığa yöneltti. Atıf Yılmazın eski Atıf.Yılmazlığını ortaya koyacak bir nitelik taşıyan "Erkek Ali" si, bir Memduh Ün yapımıdır. Suderman'ın bir uzun hikâyesinden bize uyarlanan "Erkek Ali" yi iki kişi ayakta tutacaktır: Erkek Aliyi oynayan Eşref Kolçak ve filimin rejişörü Atıf Yılmaz..

Ayni Atıf Yılmaz, yine Memduh Ün yapımcılığına bu defa da adı dillere destan bir müzikli oyunu, "Keşanlı Ali Destani"nı aktaracaktır, Bu aktarışta ne dereceye kadar başarıya varacaktır, orasını zaman gösterecektir.

Bu yıl yıldızı en çok parlayan orta kuşaktan Metin Erksan, kendi adı çevresinde bir "toplumsal"lık kozası örerek, "Suçlular Aramızda" sını bitirmiştir. Bu filminin ardından yine ayni kozayı bu defa Zeki Mürenli bir İpek böceğinin yardımıyla "İstanbul Kaldı. rımları" nda örecek ve kendi kişiliğini sazlı-sözlü bir filmde üçüncü defa deneyecektir!

... ve yeniler

Yeniler, geçen yıla karşılık pek büyük bir kazanç sağlayamamışlardır. Mehmet Dinler, sadece iki filmle -"Dağların Aslanı" ve "Cilâlı İbo Kırk Haramilere Karşı"-; Nuri Ergün, biri "Arabacının Kızı Dünyaşka" dan u. yarlanan "Hancının Kızı" ve üç ayrı komedi; rejisörlüğü ve sinema kişiliği konusunda bir fikir vermeyen Zafer Davutoğlu, aynî komedi türünde beş filmle; Saner, Saydam ve Gürses okulu öğrencisi Türker İnanoğlu da dağarcığında yılın modasına uygun neler varsa onlarla seyirci karşısına çıkmışlardır.

Arada yeni gelişler, İlhan Engin ve Feyzi Tuna iledir. Biri, beklenmedik sinema dilini, özentili de olsa, başarıyla kullanmıştır. Diğeri ise, sadece hikâyeye dayanmakta ve dayanağını hikâyede aramaya kalkışmıştır. Bu yüzden, ikisi de seyirciden pek de büyük bir yakınlık görmemişlerdir.

iyi teknikerliği ve eğilimi bakımından orta kuşağa daha çok bağlı olan Ertem geçen de geçen yılda ba. şarısızlığa uğramışlardandır. "Ayşecik Fakir Prenses" kötü, kötü olduğu kadar da Göreci harcayan bir Mark Twain aktarmasıdır. Ayni yorgunluk ve akıntıya küreklik, "Ayrılan Yollar" da da görülmektedir. Göreçin Göksel Arsoyla yaptığı "'Cici Can"ı ise, on üzerinden orabir dengesizlik örneğidir.

Oyunculara gelince, türk sinemasında geçen yılın "kral" ye "sultan" ları yavaş yavaş taht değiştirmeye hâzırlanmaktadırlar. Ayhan Işık, yine eski Ayhan Işıktır. Ama bir Orhan Gün giray ,bir Göksel Arsoy ve bir Eşref Kolçak, artık yoktur! Yerlerine sürat le yenileri çıkarılmıştır. Bir süre, denge sağlamağa çalışılmış ve bu, sonunda başarılmıştır. Erkeklerden Tanju Gürsu, Cüneyt Arkın, Tamer Yiğit: kadınlardan ise Semra Sar, Ajda Pekkan, Sevda Ferdağ, Fatma Girik, yıldizi iyiden iyiye parlamışlardandırlar Bu yeni ve eskilerin yanı sıra, eskilerden de yeniden yıldızı parlayanlar yok değildir. Son olarak Tarık Dur'sunun "Cehennem Arkadaşları" filminde yepyeni ve değişik bir tipi canlandıran Sezer Sezin, yine ayni-filmle oyuncusu Pervin 'Par, "Şehrazat" ın oyuncusu Leylâ Sayar, "Suçlular Aramızda" ile Belgin Doruk ve Ekrem Bora, "Vurun Kahpeye" ile Ahmet' Mekin, "Aşk ve Kin'" ile Turgut Özatay, yıldızlarını yeniden parlatanla' rın başında gelmektedirler.

ŞİDDETLİ
BAŞ
AĞRILARINA
KARŞI
GRİPİN
başarı ile kullanılır!
BAŞ VE DİŞ
NEZLE
GRİP
GRİPİN
KİNİNLİ
GRİPİN
GRİPİN
4-29
GRİPİN 4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir

© KARİKATÜR REKLAM STÜDYOLARI
Bu bir REKORDUR!
ZİRAAT BANKASI
Tasarruf Sahiplerine
bir tek çekilişte
6 milyon lira
dağıtıyor. Bu da bir
REKORDUR!..
Kaptan Joschua 11 m.lik yelkenli bir tekne ile New Port dan hareket ederek 74.000 km. uzunluğundaki deniz yolu ile dünya turunu tek başına 3 sene, 2 ay, 2 günde başardı. Bu zaferine rağmen Joschua yüzme bilmiyordu.
BU BÜYÜK ÇEKİLİŞTE
40 APARTMAN DAİRESİ
5 ADET 100.000 LİRA
10 ADET 50.000 LİRA
20 ADET 25.000 LİRA
50 ADET 5.000 LİRA
ZİRAAT BANKASI
AYRICA
33208 TALİHLİYE ÇEŞİTLİ PARA
İKRAMİYELERİ VERİYOR